

БЪЛГАРСКА
МИННО-ГЕОЛОЖКА
КАМАРА

МИНЕРАЛНО-СУРОВИННАТА ИНДУСТРИЯ В БЪЛГАРИЯ

2014
ГОДИШЕН БЮЛЕТИН

Обръщение от Председателя на БМГК	3
Българската минно-геоложка камара през 2013 г.	4
Минерално-суровинната индустрия през 2013 г.	10
Евромин - гласът на добивната промишленост в Европа	10
Минерално-суровинната индустрия в България през 2013 г.	14
Пътят напред	20
Стандарт за устойчиво развитие	20
Опазване и възстановяване на околната среда - основа за устойчиво развитие на минерално-суровинната индустрия	22
Движещата сила на иновациите	29
Новата роля на частния сектор	34
Човешки ресурси	47
Контакти	53
Ръководни органи на БМГК	53
Членове на БМГК	55

Скъпи колеги и партньори,

Уважаеми дами и господа,

Намираме се в навечерието на нова промишлена революция. За да продължи да изпълнява ролята си на движеща сила за устойчивия растеж и за заетостта, Европа пое по пътя реиндустриализацията, като единствена алтернатива за повишаване на конкурентноспособността и запазване на своето иновативно и технологично лидерство. Възстановяването на индустрията е основен фактор за икономически растеж и за създаване на нови работни места и в България. Симната промишленост обаче е невъзможна без суровини. Минерално-суровинната индустрия е ключов сектор за развитието на значима част от веригата на добавената стойност в преработващата индустрия, енергетиката и строителството.

България е минна държава, в която се добиват десетки енергийни ресурси, руди, индустриални материали и материали за строителството. Пряко и в свързани дейности в сектора работят около 150 000 души, а в него се създават около 4% от БВП на страната. Част от добиваните продукти и материали са в основата на значителния ръст на българския износ.

Днес, минерално-суровинната индустрия у нас е поставена пред редица предизвикателства - сериозни пазарни и инвестиционни рискове, строги регулации на дейността, липса на държавна стратегия за отрасъла и произтичащата от това несигурна законодателна среда, както и за съжаление, опити за използването на този жив и работещ отрасъл, като политически инструмент за манипулация на обществото.

Въпреки сложната и нелека среда обаче, ние не спираме да напомняме, че нашата дейност е от жизнено важно значение за съществуването на съвременната икономика и общество. Затова продължаваме да се борим за установяване на ясни и устойчиви правила за бизнес в страната, не по-лоши от тези в другите европейски държави, както и за съответния строг контрол за спазването им от всички. Настояваме за приемането на така необходимата за бранша дългосрочна национална стратегия за устойчиво развитие на минната индустрия. Този документ трябва да отрази потенциала на страната и добрите европейски практики и да бъде насочена към стимулиране на инвестициите в производствени мощности за преработка на полезни изкопаеми до продукти с по-висока добавена стойност и към намаляване разхода на суровини за единица продукция.

Традициите, които страната ни има в минното дело, както и успехите, постигнати от редица водещи компании в сектора, ни дават основание да се гордеем като браншова организация и ни амбицира да продължим напред в своята мисия за развитие на отрасъла и за социално-икономическия просперитет на страната.

Използвам повода да изкажа благодарността си към всички членове на Българската минно-геоложка камара, които със своята активна работа допринесоха за успехите на бранша. Благодаря и на всички наши партньори, подкрепили усилията ни за постигане на амбициозните цели, които сме си поставили.

Желая здраве, сполука и вдъхновение в работата на всички, които са свързали своя житейски път с тежката и отговорна професия на миньора.

Желая ви приятно четене!

проф. д-р Любимир Цоцорков
Председател на УС на БМГК

Българската минно-геоложка камара през 2013

БЪЛГАРСКА
МИННО-ГЕОЛОЖКА
КАМАРА

Силни заедно!

ОРГАНИЗАЦИЯ

Българската минно-геоложка камара е националнопредставителна неправителствена организация на бизнеса в областта на добива на подземни богатства и свързаните с това дейности в България, учредена през 1991 г.

Камарата е член на Българската стопанска камара, на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България, на Европейската асоциация на минната промишленост, металните руди и промишлените материали (ЕВРОМИН) и на Европейската асоциация за въглища и ligniti (ЕВРОКОЛ).

Българската минно-геоложка камара подкрепя Глобалния договор на ООН и е активен член на Българската мрежа на ГД на ООН.

МИСИЯ

Мисията на БМГК е да защитава интересите на своите членове в съответствие с принципите на пазарната икономика, устойчивото развитие и етичните норми и стремежи се към основната си визия.

ВИЗИЯ

За дългосрочно развитие като национално представителната браншова организация на работодателите със значим принос за подобряване на бизнес условията за развитие на отрасъла и социално-икономическия просперитет на страната.

ЦЕЛИ

Българската минно-геоложка камара е организация, чиято цел е да насърчава и подпомага своите членове, да поддържа отношения с държавните институции на всички нива и да служи като мрежа за сътрудничество и обмен на информация в сектора.

Българската минно-геоложка камара е браншова организация с експертен потенциал, активна позиция и действен подход по всички теми и проблеми, свързани с минерално-суровинния сектор.

Българската минно-геоложка камара разпознава като свой приоритет устойчивото развитие на региони с минерално-суровинна индустрия и подкрепя своите членове в усилията им за развитие чрез ефективно, комплексно и дългосрочно оползотворяване на подземните богатства.

КОГО ПРЕДСТАВЛЯВАМЕ

Българската минно-геоложка камара обединява 112 дружества и организации от осем подбранша. Членуващите в БМГК компании осигуряват висока представителност на отрасъла - от 50 до 100% от всички компании, работещи в съответните подбраншове. Членовете на БМГК формират над 90% от активните оператори на концесии за добив и преработка на подземни богатства, на база принос към БВП.

ДЕЙНОСТ ПРЕЗ 2013

СТАНДАРТ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА БРАНША

През 2013 г. стартира един от най-важните проекти на Българската минно-геоложка камара - доброволния стандарт за устойчиво развитие на минерално-суровинната индустрия. Българската минерално-суровинна индустрия е първата в Европа, която създаде подобен стандарт за бранша. Той е разработен с помощта на консултантска фирма denkstatt България и в сътрудничество с експерти от сектора, представители на академичните среди и неправителствения сектор.

Стандартът представлява доброволен ангажимент на минните компании за прилагане и спазване на най-добрите практики. Той определя десет основни аспекта, по които се оценява устойчивото развитие на дружествата. Камарата поддържа постоянно жури от представители на организацията и други стопански, неправителствени и академични организации, което въз основа на изводите и препоръките от верификационните доклади взема решение за издаване на сертификат и неговото ниво съобразно схемата за оценяване - златно, сребърно и бронзово.

Стандартът, който беше представен за първи път през 2012 г., по време на второто издание на Европейския минен бизнес форум, получи висока оценка, както от бизнеса, така и от представителите на ресорната държавна администрация и на Европейската комисия.

Първите резултати от верификацията на минните компании ще бъдат докладвани по време на Европейския минен

БРАНШОВА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

Изграждането на информационна база данни за сектора е един от приоритетите в дейността на камарата. Работата по създаването на браншова информационна система (БРИС) започна още в края на 2012 година, като идеята беше представена и на ръководството на Министерство на икономиката и енергетиката, Националния статистически институт и Националния осигурителен институт. През 2013 г. работата по проекта започна с набирането на информация от членовете на БМГК.

Браншовата информационна система ще обобщава най-значимата информация за сектора - регистър с информация за всички дружества и концесии в отрасъла, важни данни и показатели, постижения на компаниите и добри практики. Целта на БРИС е да се създаде лесен достъп до полезна информация, ефективно взаимодействие между членовете и обмяна на опит. Системата е лесно достъпна за членовете на БМГК, тъй като е част от новата интернет страницата на организацията.

През 2013 година беше разработена и пусната новата страница на камарата, която е с нова, по-модерна визия, реструктурирано меню и възможност за лесна навигация. Част от страницата е и браншовата информационна система, която ще има различни нива на достъп и ще може да се ползва в пълната си версия от членовете на камарата.

ДЕН НА МИНЬОРА

Както всяка година, на 18 август 2013 Българската минно-геоложка камара, съвместно с Научно-техническия съюз по минно дело, геология и металургия, Конфедерацията на независимите синдикати на миньорите и Синдикатната миньорска федерация „Подкрепа“, организира традиционното Национално честване на Деня на миньора.

По време на тържественото събрание, проведено се в гр. София, председателят на БМГК проф. д-р Лъчезар Цоцорков представи доклад за състоянието на отрасъла, а най-добрите компании от сектора бяха отличени с награди за най-добри резултати. Две от фирмите-членове получиха престижната награда за социално отговорна компания – „Асарел-Медет“ АД и „Марин Батуров“ ЕООД.

Професионалният празник на миньорите се отбелязва от минната общност в България вече 22 години на Деня на Успението на Св. Иван Рилски, патрон на българските миньори и работещите в минната промишленост.

www.embf.eu

Интермин Експо 2014 29 септември – 4 октомври Европейски Минен Бизнес Форум 29-30 септември

Под патронажа на Министъра на икономиката и енергетиката

Събитието се организира от Българската минно-геоложка камара, Европейската асоциация на минните индустрии и Министерство на икономиката и енергетиката.

ИНТЕРМИН ЕКСПО

Специализираното минно изложение ИНТЕРМИН Експо - всичко за добивната индустрия е единствено по рода си в страната и е част от Международния технически панаир в гр. Пловдив, който се провежда ежегодно през м. септември.

На изложбата се представя техника и оборудване за добив на подземни богатства, за геологопроучвателния сектор и за минно строителство. В него участват фирми доставчици на техника, оборудване, резервни части, материали, софтуер, работно облекло и лични предпазни средства.

Българската минно-геоложка камара участва ежегодно в Интермин Експо със свой щанд, като целта е да се представи минерално-суровинната индустрия и дейността на организация.

В рамките на Международния панаир Пловдив, на всеки две години се провежда и престижният Европейски минен бизнес форум, организиран от Българската минно-геоложка камара, Европейската асоциация на минните индустрии и Министерство на икономиката и енергетиката, под патронажа на министъра на икономиката. Основна цел на събитието е да създаде трибуна за дискусии, обмяна на идеи, решения и добри практики по всички аспекти на устойчивото развитие в отрасъла. Той събира на едно място статисти участници: представители на водещите дружества в сектора, държавната администрация, европейските институции, научни среди, работодателски и неправителствени организации в областта на устойчивото развитие и опазването на околната среда, дипломатически представители.

През 2013 г., Българската минно-геоложка камара стартира подготовка за третото издание на Европейския минен бизнес форум, което ще се проведе на 29-30 септември 2014 г. в Международен панаир - Пловдив. Основните теми на тазгодишното издание са:

- Европейско партньорство за иновации в областта на минералните суровини.
- Устойчиво развитие на минерално-суровинната индустрия. Добри практики.
- Крыла маса: Важността на суровините за Европа. Интегриран подход за оценка на приоритетните области при определяне предназначението на земите.
- Корпоративна отговорност и социални инвестиции.

ЕВРОПЕЙСКИ ДЕН НА МИНЕРАЛИТЕ

През 2013 г. БМГК отбеляза Европейския ден на минералите като представи своята фотоизложба „Знаете ли откъде идват предметите, които ни заобикалят“ в парка „Ген. Владимир Займов“ в гр. София. На същото място беше монтиран макет на минна галерия, проведоха се образователни занимания с деца от геолози и представители на Музей „Земята и хората“. Бяха представени и интересни образци на руди, добивани в България.

Целта на инициативата бе хората да се запознаят със света на минералите и да разберат малко повече за минерално-суровинната индустрия, която присъства във всеки аспект от ежедневието ни.

ПАРТНЬОРСТВО

И през изминалата година Българската минно-геоложка камара бе отворена за диалог и партньорство с всички заинтересовани страни, като активно си сътрудничи с отговорните за бранша институции на национално и европейско ниво, работодателски, браншови и синдикални организации, научни и академични институции и неправителствени организации.

През периода национално-представителните **работодателски организации** няколко пъти подкрепиха БМГК със съвместни декларации в защита на минерално-суровинната индустрия срещу нападите към бранша. Продължи ползотворното сътрудничество с БСК и КРИБ в областта на подобряване условията за бизнес и нивото на индустриалните отношения и корпоративната социална отговорност.

През 2013 г. се проведоха успешни преговори с ръководствата на **миньорските федерации** и беше подписан Отрасловия колективни трудови договора (ОКТА) за 2013-2015 г., който беше разпрострян със заповед на министъра на труда и социалната политика. След преговори със социалните партньори беше постигната договорка и бяха внесени в срок в МТСП нивата за минималните осигурителни прагове на всички категории служители за всички подотрасли.

Проведоха се редица срещи с **държавните институции** за обсъждане на приоритетите на камарата и на бранша. Основните теми, които се разискваха, бяха Концепцията за усъвършенстване на законодателството в областта на подземните богатства, проекти на Закон за изменение и допълнение на Закона за подземните богатства, работата по изготвяне на Национална политика и стратегия за развитие на минната индустрия, забавените преписки, свързани с издаването на решения за търсене и проучване или за предоставяне на

забавените преписки, свързани с издаването на решения за търсене и проучване или за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства, незаконният добив и много други.

Българската минно-геоложка камара участва активно в една от работните групи на **Европейското партньорство за иновации (EIP)** в областта на суровините по подобряване на регулаторната рамка, базата от знания и инфраструктурната база за суровините в Европа. Камарата счита инициативата за изключително важна от гледна точка на осигуряването на икономически растеж и основа за постигане на по-висока добавена стойност в отрасъла.

Европейско партньорство за иновации е инициатива, която обединява държави-членки на ЕС и други заинтересовани страни в усилията за превръщане на общността в световен лидер при проучването, добива, преработката, рециклирането и заместването на суровини до 2020 г. Целта е да се намали зависимостта на Европа от вноса на суровини, да се заменят редките материали със заместители и да стартират иновативни пилотни дейности по проучване, добив, преработка, събиране и рециклиране.

ПОДОТРАСЛОВИ СРЕЩИ

През октомври 2013 г. за първи път се проведоха изнесени подотраслови срещи за всички членове на БМГК. Предмет на дискусиите бяха проблемите на различните подбраншовите, както и необходимите мерки и възможни действия от страна на камарата за тяхното разрешаване. Идеите, разисквани по време на срещите, залягнаха в насоките за работа на БМГК за 2014 г.

Събитието, проведено се в Арбанаси, даде възможност на членовете на камарата да създадат по-близки контакти, както и да представят дейността си.

Евромин - гласът на добивната промишленост в Европа

Интервю с д-р Корина Хебестрайт, директор на Европейската асоциация на минната промишленост (ЕВРОМИН).

Д-р Хебестрайт, може ли да кажете няколко думи за ЕВРОМИН, асоциацията, която представлява европейската минна промишленост?

ЕВРОМИН е признат представител на Европейската минна промишленост. Основната цел на членовете е да насърчават производството и да поддържат тесни отношения с европейските институции на всички нива. ЕВРОМИН предоставя услуги на своите членове по отношение на политиката на ЕС и представлява мрежа за сътрудничество в областта на политиката и техническите въпроси, включително за обмен на информация в рамките на сектора в Европа. Асоциацията също така поддържа контакти с минната общност по целия свят.

Членовете на ЕВРОМИН са големи и малки компании, които с техните дъщерни дружества в Европа и в други части на света осигуряват работни места за повече от 350 000 души. Чрез техните дейности и операции се произвеждат повече от 42 различни метала и минерали.

В световен мащаб, Европа е водещ производител на някои метали и минерали.

Кои са най-важните проекти на ЕВРОМИН, които добавят стойност към минната промишленост на ЕС?

ЕВРОМИН предоставя официална платформа, в която членовете могат да оценяват влиянието на европейските и международни политики и законодателство в областта на минната промишленост и която задава общи позиции и действия.

За повече от седем години ЕВРОМИН е активен партньор в подготовката, изпълнението и популяризирането на Европейска инициатива за суровините, която определя целеви мерки за осигуряване и подобряване на достъпа до суровини за ЕС. Въз основа на подход, състоящ се от три опорни стъпки, инициативата се стреми към подобряване на достъпа до суровини за Европа.

ЕВРОМИН участва в много различни области, като например:

- Европейско партньорство за иновации (ЕПИ) за суровини и стратегически план за изпълнение
- Проучване на конкурентоспособността на сектора извършено от Комисията и нейната работна група за критични суровини;
- Иновация/Изследване и техническо развитие, включително разработване на програми по Хоризонт 2020, отбелязвайки добивната промишленост като основен принос за внедряване на иновации при доставка на суровини в ЕС;
- Въпроси свързани с енергетиката/системата за търговия с емисии, като например Директива за търговия с емисии, Списък с въглеродни емисии и Насоки за държавна помощ.

В областта на комуникациите и имиджа, организацията предприема инициативи за подобряване на имиджа на сектора и го представя като по-благоприятен за околната среда, надежден и иновативен, създаващ и поддържащ добри взаимоотношения с целевите групи хора, както и споделящ знания и допълнително укрепващ ЕВРОМИН като глас на своите членове и на добивната промишленост в Европа.

ЕВРОМИН като глас на своите членове и на добивната промишленост в Европа.

Евромин разглежда проблемите, свързани с околната среда, като например биологичното разнообразие, управлението на химикали, директивата относно промишлените емисии, директивата за минните отпадъци, показатели за ефективност на ресурсите, Рамковата директива за водите и др.

ЕВРОМИН насърчава най-добрите практики в добивния сектор чрез изготвяне на указания за промишлеността, които от своя страна допринасят към законодателството и насоките на ЕС по различни теми, включително биоразнообразие и планиране на земеползването, класификация и етикетирание, материали за стопанисване, изпускане на киселинни и неутрални разтвори, управление на отпадъци и отпадъчни скали, създаването на стандарти за качество на подземните води, докладване на емисии на прах и т.н.

ЕВРОМИН са постоянно ангажирана в конструктивен диалог с Европейската комисия и отстоява становища и позиции в бранша, особено по Европейската инициатива за суровините, Натура 2000, Програма за енергийно подпомагане REACH, Директива за минните отпадъци, Рамкова директива за водите, Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсители (ЕРИПЗ) и други законодателни предложения.

След като Европейската комисия издаде пътна карта за по-ефективно използване на ресурсите в Европа, ЕВРОМИН публикува своите възгледи върху показателите за ефективност на ресурсите. Тази публикация позволи на членовете ефективно да допринесат за изготвяне на доклада на Европейския парламент относно ефективното използване на ресурсите, включително и да се обсъдят предложенията свързани с Европейската комисия.

Добивната промишленост непрекъснато се стреми да подобри своята ефективност по отношение на здравето и безопасността. Членовете на ЕВРОМИН са участници в подписването на Насоки за устойчиво развитие в Европейския минен сектор, публикувани през юни 1999 г. Всички членове на ЕВРОМИН са насърчавани да постигнат най-висок стандарт на професионално здраве и безопасност на всички, които работят в сектора.

По отношение на здравето и безопасността, членовете на ЕВРОМИН трябва да непрекъснато да търсят условията на труд, включително и всички необходимо мерки на защита на трудещите се, както и да идентифицират и минимизират потенциалните рискове свързани с минното дело и да приемат подходящи превантивни мерки за премахване или намаляване на тези рискове.

Един от най-известните примери е Европейското споразумение за социален диалог. На 25 април 2006 г., 15 индустриални сектора, включително ЕВРОМИН и EMCEF (Европейска федерация на работещите в минната, химическата и енергийната промишленост, понастоящем IndustriALL) подписаха мулти-секторен социален диалог "Споразумение за защита на здравето на работниците чрез добро управление и използване на кристален силициев диоксид и продукти, които го съдържат". Споразумението влязло в сила на 25 октомври 2006 г. Членовете на ЕВРОМИН, които са загрижени за експозицията на респирабилен кристален силициев диоксид на работното място, се ангажираха да направят оценка на риска на работните места, като извършват проверка за наличие на респирабилен кристален силициев диоксид, наблюдават за възможна експозицията на веществото, като прилагат най-добрите налични практики, които са изброени в ръководството за добри практики, и организират необходимата подготовка за прилагане на тези добри практики. С течение на годините практиките се допълват чрез редовно внедряване на подобрения и отчитане на изпълнението.

Какво е вашето мнение за най-важните стъпки на Стратегическият план за изпълнение на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините?

Стратегическият план за изпълнение на Европейското партньорство за иновации (ЕПИ) в областта на суровините е приет от Ръководна група на високо равнище на Европейското партньорство за иновации на 25 септември 2013 г. в Брюксел. ЕВРОМИН, заедно с Европейската технологична платформа за устойчиви минерални ресурси, участва чрез своите членове, персонал и асоциация в оперативните групи, групата Sherpa и Ръководната група на високо равнище.

Стратегическият план за изпълнение е насочен към всички дейности, необходими за постигане на целите и задачите на ЕПИ, включително научни изследвания и развитие по веригата на стойността, знания за суровини, обмен на най-добри практики, ревизия на избрани законодателни текстове, стълки по лицензиране, стандартизация, и политически диалози.

Членовете на ЕВРОМИН вече са подготвили цяла поредица от предложения за дейности, които отговарят на приоритетните области залегнали в Стратегическия план за изпълнение. Една ключова област, в която членовете на ЕВРОМИН биха искали да дадат своя принос в сътрудничество си с европейските и национални правителства е да се осигури стабилна и конкурентна рамка за първична доставка на суровини от източници от ЕС. Това ще включва работа с европейските региони за повишаване на осведомеността на сектора по жизненоважни въпроси.

Предложенията на ЕВРОМИН за действия са в следните области:

- I. Стълб - източници от цял свят
 - Подпомагане на държавите-членки и индустрията в осигуряване на равнопоставеност в ЕС и по света по отношение на прилагането на Инициативата за прозрачност на добивната промишленост (ИПДГП) и свързаните инициативи/програми
 - Насърчаване на стандартите за качество, поддържане на сигурността на проверимите доставки.
 - Подпомагане при изграждане на капацитет в развиващите се страни чрез конкретни проекти/инвестиции.
- II. Стълб - от европейски източници
 - Сътрудничество с европейски и национални правителства за осигуряване на стабилна и конкурентна рамка за първична доставка на суровини от европейски източници (правна рамка, конкурентни цени на енергията)
 - Инвестиции в развойна дейност и иновации (ETP SMR, Horizon 2020, ERA-NETS)
 - Сътрудничество с държави-членки относно оптимизиране прилагането на европейско и национално законодателство чрез кръгли маси
 - Сътрудничество с европейските региони за увеличаване на приемането на сектора (приемане от широката публика, отговорност и други пречки за инвеститорите)
 - Подкрепа за увеличаване на база от знания (геолошко проучване с модерни технологии, модернизация на мрежа от геоложки проучвания)
- III. Стълб - ефективно използване на ресурсите
 - Подкрепа за подобряване на рамковите условия за повишаване на ефективността в използването на материали и в областта на предотвратяването на отпадъци, повторна употреба и рециклиране и продукти с ефективно използване на суровини (балансиран и научно верни показатели за ефективност на ресурсите, структурни фондове за рехабилитация на стари площадки, усилия на промишлеността в академичната сфера)
 - Подкрепа за мрежа от научни изследвания, образование и центрове за обучение за устойчиво управлението на суровините (един истински европейски Обществата на знание и иновации (ОЗИ) относно суровините)
 - Подкрепа за активна международна стратегия за сътрудничество на ЕС на двустранно и многостранно равнище, насърчаване на взаимодействието и равнопоставеността (сътрудничество при научноизследователска дейност, прозрачност на стоковите пазари).

Можете ли да кажете няколко думи за визията на Европейската комисия за програмата Хоризонт 2020?

Хоризонт 2020 е най-голямата програма за научни изследвания и иновации на ЕС. По програмата ще се изплатят близо 80 милиарда евро в продължение на 7 години (2014-2020) - в допълнение към по-нататъшните частни инвестиции, които тези пари ще привлекат. Програмата обещава повече пробиви, открития и световните новости директно от лабораторията към пазара. ЕВРОМИН подкрепя предложението на Хоризонт 2020, в което изрично се посочва, че суровините и материали са един от основните приоритети.

Хоризонт 2020 ще бъде финансов инструмент за прилагане на иновационния съюз. Това ще бъде водеща инициатива на Европа 2020, насочена към осигуряване на конкурентоспособността на Европа в световен мащаб.

Разглежда се като средство за стимулиране на икономическия растеж и създаване на работни места. Хоризонт 2020 има политическата подкрепа на европейските лидери и членовете на Европейския парламент. Те се съгласиха, че научните изследвания са инвестиция в нашето бъдеще и съответно го поставят в основата на плана на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и работни места.

За първи път от десетилетия, проектите по програмата Хоризонт 2020, във връзка с ЕПИ, ще включват много нови научни изследвания върху суровините, включващи сондиране, обработка на продукти и рециклиране. Един от най-големите и водещи проекти "ProMine" е вече удостоен с престижна награда на европейските научни изследвания за настоящата година. Надяваме се, че ще има още такива проекти.

Къде е България на европейската карта за добив и обработка на полезни изкопаеми?

България е важен производител на метали и минерали в ЕС и в действителност има значителен потенциал за растеж. Въпреки това, някои от въпросите, свързани с политическото, правно и социално одобрение трябва да бъдат разглеждани, за да се гарантира, че секторът може да се движи напред и да даде своя принос за икономическия растеж в България и Европа.

Един от най-големите проблеми в България, свързани с минната индустрия, са старите минни съоръжения. Има ли такъв проблем в Европа, и ако това е така, по какъв начин е разрешен в други страни от Европейския съюз?

Процесът на закриване на мините винаги трябва да започне на ранен етап от проектирането на мината, а не когато се появят конфликти. В днешно време този процес не се основава само на инициативи от минните компании или общности, но е задължение произтичащо от регламентите на ЕС и държавите-членки. Освен това следва да се подчертае, че за закриването на мините може да бъде връзката за прехвърляне на капитали от добива за други производства. Ако местните общности участват активно, те ще бъдат в състояние да допринесат за устойчивото развитие на техните бъдещи производства.

Основните съставки на успешното възстановяване включват:

- Местни решения подходящи за местните обстоятелства
- Лидерство, визия и ангажираност
- Творчески партньорства за финансиране, разработване и внедряване
- Сътрудничество с трети страни, разработване на общи интереси
- Участието на Общността и консултации на всички етапи, разработване на споделена отговорност и ангажираност
- Уникалност и добър дизайн

Други специфични за мястото фактори могат да включват:

- Хибридни проекти и многоцелеви обекти за подпомагане разнообразяването на местната икономика
- Добра локация - с утвърдени транспортни връзки
- Население в близост до обекта - ако проекта е зависим от посещаващите го
- Връзки между забележителности в същия регион, които да засилят брандирането
- Правителствен ангажимент за финансиране на възстановяването (напр. Германия)
- Законодателство - например Австралия, където законът изисква минната компания да затвори мината в случай, че тя е на отдалечено място

ЕВРОМИН публикува статия преди няколко години наречена „Да направим 100 неща с една дупка в земята“, която беше много успешна. Миналата година г-н Ратовидс, президент на ЕВРОМИН, направи ключово представяне на Международната конференция по рекултивация и преустройство на минни обекти. Предвидено е, че промишлените кръгли маси за следващите месеци ще включват също дискусии по въпроси за преустройство. Организацията е поела ангажимент за насърчаване на научните изследвания и най-добрите

Минерално-суровинната индустрия в България през 2013

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ НА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2013 г.¹

По предварителни данни произведеният брутен вътрешен продукт в страната през 2013 г., изчислен по текущи цени, е 78 115 млн. лева, като на глава от населението се падат 10 781 лв. Текущият обем надвишава с 26 млн. лв. създадения БВП през 2012 г. (по текущи цени). Преизчислен в Евро БВП е 39 940 млн. Евро.

Преизчислен по съпоставими цени, БВП нараства спрямо 2012 г. с около 0.9%, БВП на глава от населението нараства с 1.4%.

През 2013 г. стопанските субекти реализират брутна добавена стойност (БДС) за 62 491 млн. лв. по текущи цени, което е 80.0% от БВП. Разликата от 20.0% до обема на БВП по пазарни цени се покрива от нето данъците върху продуктите, вкл. начисления ДДС, и начислените мита по вноса на стоки.

През 2012 г. индустриалният сектор създава 26.4% от добавената стойност за икономиката, като този дял е с 3.9 пункта по-ниско в сравнение с предходната година.

ПРОИЗВОДСТВО

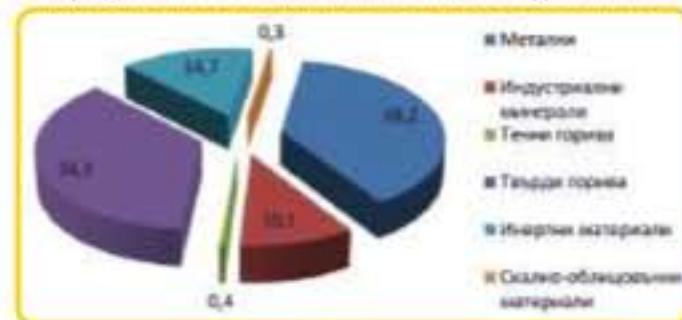
Минерално-суровинната индустрия е отрасъл със стратегическо значение за икономиката на България. Тя е в основата на всички други индустрии и важен фактор за икономическата стабилност и енергийна независимост на страната.

България заема водеща позиция в Европейския рудодобив, заемайки трето място по добив на злато и четвърто място по добив на мед на континента. По индекс добив на глава от населението, страната ни попада в определението „минна държава“ с показател над средния в световен мащаб.

Основните суровини, които се добиват в България, са лигнитни въглища, оловно-цинкови, медни и полиметални руди, гипс, варовик, бентонит, каолин, кварцови пясъци, огнеупорни глинни, мрамор. Броят на установените находища у нас е 595, от които:

- 206 на метални полезни изкопаеми;
- 115 на неметални полезни изкопаеми;
- 3 на нефт и природен газ;
- 51 на скално-облицовъчни материали;
- 151 на строителни материали;
- 69 на твърди горива
- 80% от минните дейности в страната се извършват по открит способ

Разпределението на добива по видове суровини е както следва:

Фиг. 1 Добив на полезни изкопаеми по видове суровини за 2013 г. Източник: МИЕ

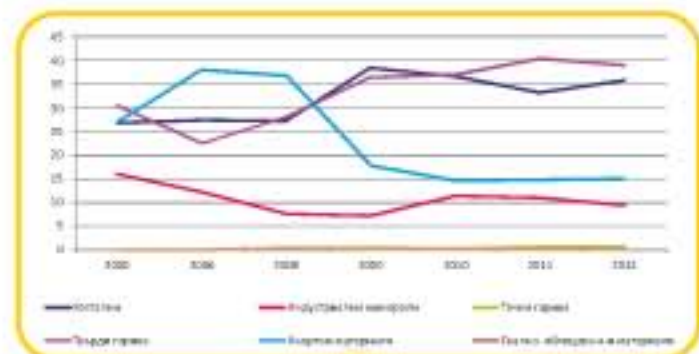
¹ Източник: НСИ, НОИ

Спрямо предходната 2012 година общият добив на полезни изкопаеми в Република България се е понижил с 6.4 млн. тона (-7.4%), като намалението е във всички подотрасли, освен подотрасъл „Добив на скално-облицовъчни материали“ - повишение с 24%. Най-голямо относително намаление има „Добивът на течни горива“ с -34%, сериозно намаление на годишна база бележат и подотраслите „Добив на твърди горива“ - с 16 %, „Добив на инертни и строителни материали“ - с 9 %, и „Добив на метални полезни изкопаеми“ и „Добивът на индустриални минерали“, се свиват с малко над 1 %.

На фиг. 2 е показан общият добив на полезни изкопаеми за Република България. През 2013 г. се вижда намаление на добива, със 7.4 % спрямо 2012 г. и достига 79 278 хил. тона. Изчислено на глава от населението се пада по 11 т., което е много показателен индекс - на нивото на производство за 2010 г.; по-ниско от нивото от 2005-2008 г. и 2011-2012 г. - 12-13 хил. т.

Фиг. 2 Общото производство/добив на полезни изкопаеми и БВП. Източник: МИЕ/НСИ

Фиг. 3 Относителен дял на добива на полезни изкопаеми по подотрасли. Източник: МИЕ

През 2013 г. общата стойност на произведената продукция на промишлените предприятия от отрасъла възлиза на 2,57 млрд. лв., което е с 13.4 % по-малко в сравнение с предходната година. С най-висок принос към общата стойност на продукцията на минерално-суровинната индустрия е добивът на метални полезни изкопаеми - 61%, както и добивът на въглища - с принос от 24 %.

Независимо от спада през 2009 година и започващото възстановяване през 2010 г. и 2011 г. с този индекс България попада в определението за „минна държава“ с показател над средния в световен мащаб. Тук може да се добави и факта, че на европейската сцена България е на трето място по добив на злато и на четвърто по добив на мед, което показва и водещото място на страната ни в европейския рудодобив. Очакваме през 2014 г. да бъдат стартирани 3 проекта за добив на метални полезни изкопаеми. Това освен че ще повиши добива на полезни изкопаеми, допълнително ще раздвижи икономиките на райони, които са с по-нисък от средния стандарт на живот в България. Очаква се с тези проекти да бъдат открити повече от 1000 работни места в райони с висока безработица.

Разпределението на добива на полезни изкопаеми от 2000 до 2013 г. има трайни тенденции: твърдите горива и металните ПИ са с относително постоянно производство и са с най-голям дял в добива на полезни изкопаеми, за 2012 г. 74.5% от добива се пада на тези подотрасли. Производството на строителни материали рязко спада след 2008 г. и така остава в последните четири години на нива от 15% относителен дял. Добивът на индустриални минерали е с дял около 10 % от 2010 г. насам.

Код по КИД - 2008	Икономически дейности	2013* г. Хил. лева
B	Добивна промишленост	2 570 256
05	Добив на въглища	611 463
07	Добив на метални руди	1 574 920
08	Добив на неметални материали и суровини	362 641
09	Спомагателни дейности в добива	21 232

Таблица 1. Произведена продукция на промишлени предприятия - хиляди лева
*Предварителни реконструирани данни

ВНОС И ИЗНОС

За 2013 г. се запазва тенденцията на значително доминиране на вноса спрямо износа на минерални ресурси - около 60%, което показва големия неизползван потенциал на бранша в полза на платежния баланс на страната. Позитивен сигнал е и устойчивото повишение на износа на суровини спрямо вноса на годишна база спрямо 2011 и 2012 г. По предварителни данни за 2013 г. продуктите на минерално-суровинната индустрия заедно с основните метали формират 3,4 млрд. лв., което представлява - много висок принос към общия износ на страната в сравнение с другите индустрии - 9%.

БТС	2013 г.	Износ			Внос		
27	Минерални торове, нерудни материали	1,300.62	112.69	76.69	961.26	151.96	103.33
278	Нерудни (индустриални материали) (индустриални материали)	350.44	68.86	46.87	424.26	51.53	35.08
28	Метални руди и отпадъци	943.90	1,570.91	1,068.16	1,409.66	3,790.12	2,579.41
281	Метални руди и концентрати				13.98	1.43	0.98
289	Руди и концентрати от благородни метали	1.54	524.71	356.64	0.89	5.53	3.79
32	Въглища, кокс, брикети	133.09	20.80	14.15	1,775.21	293.26	200.01
321	Въглища	132.57	20.42	13.90	1,697.00	271.60	185.28
322	Брикети	0.46	0.33	0.23	7.06	2.09	1.42
66	Нерудни (не индустриални материали)	1,618.06	779.00	529.36	912.11	518.82	352.95
661	Цимент, строителни материали	573.29	61.79	41.82	435.75	80.05	54.39
662	Глин	261.40	118.10	80.20	240.49	139.00	94.53
663	Други нерудни материали	256.08	94.91	64.48	84.86	100.95	68.67
Общо			3,372.41	2,292.41		5,406.35	3,679.85

Таблица 2. Справка за внос и износ на минерални суровини през 2013 г. Източник: МНЕ

ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

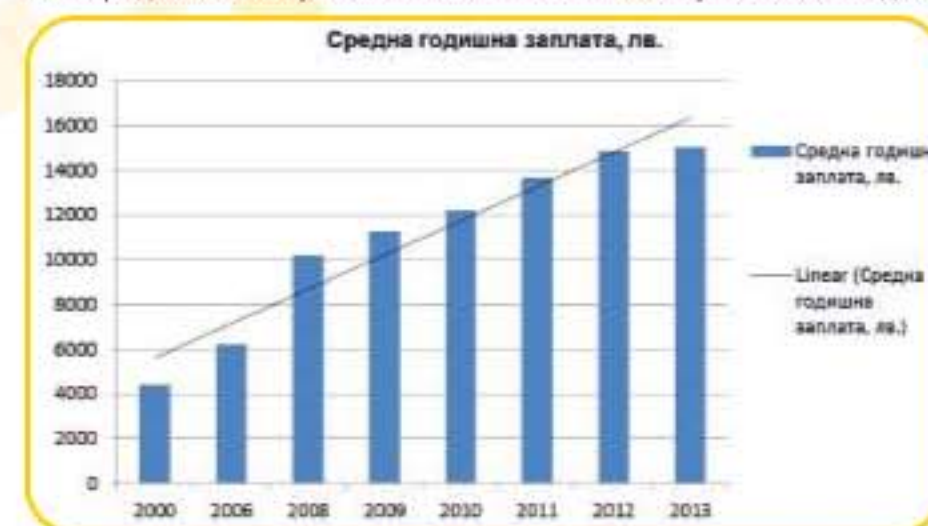
Броят на заетите в добивната промишленост през 2013 г. е 24171 души - с 446 души по-малко в сравнение с 2012 г. На фиг. 4, където е показано движението на броя на наетите по трудов договор в минерално-суровинния отрасъл от 2000 до 2013 г. и произведената продукция за същия период. На тази фигура ясно се вижда повишената производителност на човешкия ресурс в бранша, което се дължи както на технологичното обновление за последните 13 години, така и на инвестициите в развитието на персонала, в обучения, подобряване на условията на труд и социалната отговорност на фирмите.

Видно от долната фигура е и високата стойност на производителността на труда в минерално-суровинния отрасъл. Тя е близо 2.5 пъти по висока от средната за индустриалния сектор - над 63 000 лв. на един зает.

Фиг. 4. Наети по трудов договор и произведена продукция в периода от 2000 до 2013 г. Източник: заетост НСИ, БВП - предварителни данни.

Като продължение от фиг. 5 се явява и незначителното увеличение на доходите на работещите в бранша.

Фиг. 5. Средна годишна заплата на заетите в минерално-суровинния отрасъл за периода 2000 - 2013 г. Източник: НСИ

Средната годишна заплата на заетите в отрасъла през 2013 г. е била 15 031 лева, което е средно увеличение от 1%. Най-висока заплата взимат работниците и служителите в компаниите, добиващи метални полезни изкопаеми.

За периода от 2000 г. средната работна заплата се е увеличила с 340 %. Това показва една устойчивост на доходите и сигурност на заетите в целия минерално суровинен отрасъл.

ТРУДОВ ТРАВМАТИЗЪМ

Фиг. 6. Брой на загубените човеко-дни броя на трудовите злополуки за целия бранш. Източник: НОИ

Високия брой трудови злополуки в бранша, поставящ го на второ място в повечето класации, свързани с травматизма (към 2013 г.) предполага да се обръща изключително сериозно внимание при превенцията: намиране на причините за травматизма, оценяване на рисковете и начертаване на мерки за намаляването му. За целия бранш злополуките се увеличават с 12% сравнено с 2012 г. Повишението се забелязва във всички подотрасли.

Смъртни злополуки, бр.

Подотрасъл	2010	2011	2012	2013
05 - Добив на въглища	1	0	1	7
06 - Добив на нефт и природен газ	0	1	0	0
07 - Добив на метални руди	4	3	3	0
08 - Добив на неметални материали и суровини	0	1	0	1
Общо	5	5	4	8

Таблица 3. Брой смъртни злополуки за периода 2010-2013 г. Източник: НОИ

Увеличението на смъртните злополуки е двойно. В най-голяма степен това се дължи на трагедията в мина „Ораново“. Необходимо е да се работи много по-сериозно за намаляването на травматизма. Това е отговорност на всички. Независимо от статистиката в постиженията на минерално-суровинната индустрия, смъртта на Асен Стойнев, Христо Младенов, Николай Михайлов, Иван Лазаров и Асен Грънчаров, починал от инфаркт на работното си място, показва категорично, че всички ние - държава, работодатели и работници, с общи усилия трябва категорично да сложим край на компромисите с безопасността.

Все пак в България има компании, които са пример за добри практики в света и без притеснение можем да кажем, че има и компании с нулев травматизъм на работното място за последните 4 години. Това трябва да се стремят да постигнат всички фирми.

МИННИТЕ РОЯЛТИ

Глобално изследване на тяхното въздействие върху инвеститорите, правителството и гражданското общество

От началото на икономическата криза българската минна индустрия бе подложена на значителен обществен натиск за ревизиране на условията за добив на подземни богатства в България и в частност, за увеличаване на нивата на концесионните такси или така наречените в международната добивна индустрия роялти (минни ренти). Този натиск бе провокиран от създаването на обществени нагласи срещу приходите на някои дружества, в резултат на високите цени на металите на световните пазари, прераснали в искания за промяна на размерите на роялтите до екстремално високи нива. Такива искания говорят за непознаване на световната теория и практика за определяне на минните ренти. Възприемането на идеите в тези изказвания би нанесло дълговременни щети върху устойчивото развитие на добивната индустрия и българската икономика.

Оценявайки сложността на темата и тежките последствия върху българската икономика от една неразумна промяна на фискалните условия за развитие на миннодобивната индустрия, Български енергиен и минен форум (БЕМФ) организира издаването на български език на изследването на Световната банка (СБ) „Минните Роялти. Глобално изследване на тяхното въздействие върху инвеститорите, правителството и гражданското общество“. Доколкото е известно, това изследване е единственият цялостен труд върху теоретичните основи и практическото приложение на роялтите и тяхното място в цялостния данъчен режим. Това е тема от голям интерес, с оглед насърчаване на нови инвестиции в миннодобивната промишленост, като едновременно с това бъде гарантирано прилагането на адекватно и справедливо данъчно облагане. Целта на инициативата на БЕМФ е политическите среди, държавната администрация, гражданските организации, бизнеса и образователните институции в България да бъдат запознати с това изследване за целите на дейността им. Български енергиен и минен форум положи усилия да визуализира изследването на СБ на български език максимално близко до оригинала на изданието и книгата вече е на разположение на заинтересованите лица, организации и администрация. В настоящата книга са разгледани общо концепциите за данъчното облагане на миннодобивната промишленост, детайлно ръководство върху роялтите, примери за изчисляване на роялти и начините, по които те си взаимодействат с другите форми на данъчно облагане, както и финансовите ефекти върху инвестициите при различни условия. В книгата се разглеждат последствията за инвеститорите и правителствата от различните данъчни режими и също така са дадени конкретни примери за отделни държави. Накрая, книгата съдържа и глава, която се отнася до прозрачността, управлението и контрола над потоците на приходите - тема с нарастващо значение за международната общност.

инж. Хр. Казанджиев, член на УС на БЕМФ

Стандартът за устойчива минерално-суровинна индустрия вече се прилага

Боян Рашев
Управляващ партньор на **denkstatt** България

Първите оценки по стандарта за устойчиво развитие вече са факт. Две от най-големите компании в сектора „Асарел-Медет“ АД и „Дънди Прешълс Метълс Челопеч“ ЕАД завършиха процедурата по верификация през юли, 2014 г. и резултатите ще бъдат докладвани по време на Европейския минен бизнес форум през септември в гр. Пловдив.

Какво представлява стандартът?

Стандартът се основава на кодекс, който покрива общи ангажименти по 10 аспекта на устойчивото развитие. Това включва повишаване на ефективността на добива и преработката и разкриването на нови запаси и находища, както и инвестиции в най-добрите налични техники и продукти.

Специално внимание се обръща на осигуряването на здравето и безопасността на работниците, повишаването на стандарта им на живот и на инвестициите в местните общности. Компаниите, приели да спазват стандарта, се ангажират също така да са максимално прозрачни, да управляват въздействието си върху околната среда и да минимизират замърсяването и отпадъците, както и да опазват биологичното разнообразие. Акцент се поставя и върху повишаване на енергийната ефективност и намаляване на въглеродните емисии.

10 аспекта на устойчивото развитие на минната индустрия

1. Растеж и ефективност
2. Качество и иновации
3. Безопасност и здраве при работа
4. Грижа за служителите
5. Партньорства и развитие на местните общности
6. Прозрачност и отчетност
7. Управление на околната среда
8. Емисии и отпадъци
9. Опазване на биоразнообразието
10. Енергия и опазване на климата

Стандартът за устойчиво развитие на минерално-суровинната индустрия е уникален за България от няколко гледни точки. На първо място, той е първият подобен стандарт в Европа. Докато много европейски държави разполагат с принципи, ръководства и добри практики, само страните със силно развита минна индустрия като Австралия и Канада имат цялостна оценка на работата на дружествата, чрез прилагането на доброволни стандарти. На второ място, доброволното поемане на конкретен ангажимент и отговорност за устойчиво развитие от страна от страна на цял икономически отрасъл е новаторско за България действие. В това отношение БМГК е абсолютен пионер и останалите браншови организации могат само да последват този пример.

Как се измерва напредъкът на дружествата?

Напредъкът на дружествата се оценява въз основа на конкретни критерии, които са подредени логически в 5 нива по всеки от 10-те аспекта - от първо ниво, което включва преди всичко изпълнение на законодателни изисквания и публичен ангажимент за напредък, до пето ниво, което изисква приложение на най-добрите световни практики и демонстрация на отлични резултати. Критериите са комбинация от управленски практики и конкретни резултати, като акцентът върху последните се засилва на високите нива. Дружествата, които искат да докажат, че са най-добри, се очаква не само да имат работещи процеси и системи за управление, но преди всичко да са постигнали измерими резултати - например намаляване на трудовите злополуки, замърсяването, енергийното потребление и емисиите, повишение на печалбите, запасите, заплатите и други.

Всяко дружество от бранша, което желае да се присъедини към Стандарта трябва да подпише Кодекса, след което може да използва критериите за собствена оценка. Ако дружеството желае да кандидатства за сертификат, изпраща на БМГК попълнен въпросник за оценяване и сключва договор с верифицираща организация. Последната прави верификационен одит на всяко дружество-кандидат и му предоставя одиторски доклад, в който отбелязва признатите точки. Комарата поддържа постоянно жури, което се среща и въз основа на изводите и препоръките в одиторските доклади взема решение за издаване на сертификат и неговото ниво.

Какво се случи досега?

„Асарел-Медет“ АД и „Дънди Прешълс Метълс Челопеч“ ЕАД завършиха процедурата по верификация през юли, 2014 г. и докладите на верифицираща организация, ТЮФ Рейнланд България, потвърждават тяхната самооценка. Основните изводи за нивото на двете компании са следните:

- В последните три години, които са обект на оценка по Стандарта, компаниите имат голям напредък от гледна точка на всеки един аспект на устойчивото развитие.
- И двете дружества се намират на нивото на водещите световни компании в сектора. Някои от политиките и практиките им са достойни за учебниците по устойчиво развитие.
- Все още има потенциал за подобрение в отделни аспекти на устойчивото развитие, които до момента са слабо застъпени като предизвикателства пред минерално-суровинната индустрия в България. Най-ясно това се вижда по отношение на:
 - Прозрачност и отчетност: Въпреки големия напредък, Интернет страниците на двете дружества все още не предоставят достатъчно релевантна информация по достъпен за всяка заинтересована страна начин. Например, много трудно някой може да разбере какво точно е въздействието на дружествата по компоненти на околната среда и как то се изменя в последните години без изрично да поиска тази информация. Това води до странната ситуация в публичното пространство да има изобилие от невярна информация и за двете дружества, която не може да бъде сравнена с техни данни.
 - Опазване на биоразнообразието: Дружествата правят много за рекултивирание на нарушените терени, но биха могли да участват в повече природозащитни дейности и партньорства.

Какво следва?

През септември предстои първа среща на журито, което ще вземе решение за нивото на съответствие, което двете кандидатствали компании ще получат. Окончателните резултати ще бъдат представени на Европейския минен бизнес форум през септември в гр. Пловдив от Боян Рашев, управляващ съдружник в denkstatt и член на работната група по Стандарта към БМГК.

Очаква се успешното сертифициране на двете дружества да стимулира останалите компании в сектора и до края на годината да бъде направена оценка и да бъдат сертифицирани още няколко дружества.

Опазване и възстановяване на околната среда, основа за Устойчиво развитие на минерално-суровинната индустрия

Д-р инж. Батю Табаков,
Председател на Постоянна комисия „Околна среда“,
БМГК

Различните етапи за развитие на минерално-суровинната индустрия се регулират от 4 основни направления на българското законодателство: Закона за подземните богатства; опазване на околната среда; ползване на земята - устройство на територията, начин на трайно ползване и собственост; специфични нормативи за отрасъла-социални въпроси и безопасни условия на труд, стандарти и др.

Опазването на околната среда е един от четирите стълба, обезпечавщи устойчивото развитие на минерално-суровинния отрасъл. Българското екологичното законодателство напълно транспонира европейското законодателство, което е една от гаранциите за приобщаващ растеж.

Водени от това разбиране, търговските дружества от минерално-суровинната индустрия отделят все повече внимание и средства за опазване на околната среда, като за периода от 2000 до 2012 г. разходите за опазване на околната среда са се увеличили повече от 2 пъти. В отрасъла се популяризира практиката за разработване и внедряване на доброволни стандарти за социална отговорност, в т.ч. и за опазване на околната среда.

Независимо от тези усилия се наблюдава определен негативизъм и недоверие към развитието на минната индустрия, свързано с опазването на околната среда. Причините за този негативизъм са няколко:

- останалото наследство с нерешени екологични проблеми около някои стари затворени обекти;
- различната оценка за допустимостта на добивните работи - по сравнение с други обекти, породена от факта, че често мястото на находищата на подземни богатства съвпада с други природни богатства - например местообитания на видове включени в екологичната мрежа Натура 2000 и др.;
- липсата на специфично за минерално-суровинната индустрия екологично законодателство и нелогичното му прилагане (мултиплицирането на проблем, поради „мащабния“ ефект) води до изкривени и нелогични резултати. Така например, поради прилагането на такъв подход в докладите на Националния статистически институт (НСИ) се отчита, че след 2008 г. генерирането на опасни отпадъци от миннодобивната индустрия в Р. България се е увеличило с повече от 240 пъти - от 54 х.т. (средно за периода 2004-2007 г.) на 13 593 х.т. (средно за периода 2008-2012 г.);
- в някои случаи, когато поради липсата на ясни количествено измерими критерии за оценка на въздействието, се позволява на „ентузиастични“ или недобронамерено настроени групи да правят спекулативни оценки за допустимост на предлаганите технически и/или технологични решения. Например, в резултат на полево картиране и изчисления, едни експерти оценяват въздействието на инвестиционното намерение като незначително, тъй като в резултат на реализацията му ще бъдат

засегнати по-малко от 0.001 % от местообитанията или защитаваните видове по Натура 2000, а други експерти оценяват това число като указание за „значимо“ и недопустимо въздействие и предлагат забрана за реализация на инвестиционното намерение.

С изключение на минните отпадъци, като част от сектор отпадъци, за всички останали сектори на околната среда се прилага общото и специфично българско законодателство за: води, въздух, климат, почви, природа, превантивна дейност, шум и контролна дейност.

Тези факти не са само проблеми за България, но и за други страни членки на ЕС. Оценявайки реалностите в Европейския съюз, вече има промени в отношението, формирано през 80-те и 90-те години на миналия век, към минерално-суровинната индустрия от „Ние можем да купим на световния пазар“, към инициативата „Европа за ефективно използване на ресурсите“ - една от водещите 7 инициативи за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, заложили в десетгодишната стратегия „Европа 2020“. Като резултат на предишното отношение в ЕС няма изготвена и приета рамкова директива със следващите я дъщерни директиви, а има ограничен брой документи, регулиращи отделни аспекти на минерално-суровинната индустрия. На европейско ниво са приети два основни документа:

ДИРЕКТИВА 2006/21/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 15 март 2006 година относно управлението на отпадъците от миннодобивните индустрии и за изменение на Директива 2004/35/ЕО. Директивата включва изисквания за:

- Механизация за управление на отпадъците за минимизиране, преработване, възобновяване и депониране на отпадъци от добивната промишленост;
- Прилагане на най-добрите налични техники;
- Предотвратяване на големи аварии и информираност;
- Регулиране на въпросите, свързани с издаване на разрешителни и инспекции;
- Участие на обществеността;
- Изграждане и управление на съоръжения за отпадъци;
- Закриване и мерки след закриването на съоръженията за отпадъци;
- Предотвратяване влошаването на качеството на водите, както и замърсяването на въздуха и почвите;

- Предотвратяване влошаването на качеството на водите, както и замърсяването на въздуха и почвите;
- Задължителни финансови гаранции за покриване на задълженията по разрешителното и за възстановяване на обекта;

Референтен документ за Най-добри налични техники за Управление на хвоста и скалните отпадъци в минните дейности.

Директивата 2006/21/ЕО е транспонирана в българското законодателство чрез Закона за подземните богатства и Наредба за специфичните изисквания за управление на минните отпадъци. Документи на ЕК, Решения, изготвени и приети в изпълнение изискванията на чл. 22 от Директива 2006/21/ЕО, са с пряко действие в българското законодателство.

Новото отношение към Минерално-суровинната индустрия в ЕС предполага и налага:

- щадящо ползване на необходимите ресурси;
- извличане в максимална степен на суровините;
- минимално генериране на отпадъци и вредни емисии
- максимални грижи по опазване на околната среда
- минимално нарушение и максимално възстановяване на естествения ландшафт
- ограничаване вредното въздействие и възстановяване на нормалното съжителство на близките екосистеми.
- Прилагане на НДНТ за съоръжения за първична преработка и съоръжения за минни остатъци и отпадъци, генерирани в процеса на преработка.

Новото отношение и практическата му реализация в различни документи на Европейската Комисия дава нови възможности и перспективи за развитието на минерално-суровинната индустрия.

За да може това ново европейско отношение да даде положителни резултати в посока на разширяване на минерално-суровинната индустрия в България няма да е достатъчно само стриктното спазване на нормативната уредба за опазване на околната среда, но трябва да работим в следните направления:

- подпомагане, предлагане и налагане на конкретни, количествени оценки и критерии за допустимост на въздействията върху компоненти на околната среда;
- постоянен диалог с обществеността и борба за спечелване на обществеността за поддръжка;
- разширен диалог и дискусия с представители на различните групи еколози в т.ч. и така наречените „еко терористи“, които водени не винаги от ясни, а по-скоро от политически или лобистки подбуди, използвайки ентусиазма и фразеологията на ентусиастите, знанията на инспекторите, уменията на консултантите и проектантите, и мъдростта на експертите могат, правят и манипулират общественото мнение;
- обезпечаване на необходимите финансови средства за довършване на различните национални програми за възстановяване на околната среда в районите на стари уранодобивни, рудодобивни и въгледобивни обекти, а така също и в районите на други стари минни обекти, които са в отговорността на Държавата.

Българският минно-добивен отрасъл, независимо от всички трудности и без специална институционална подкрепа, през последните 20 години, успя да оцелее, укрепне и да се развие. Общата промяна на общественото отношение ще доведе до създаване на специфична нормативна уредба, свързана с околната среда. На европейско ниво започна възлагането и разработването на отделни решения и ръководства.

Ръководителите, специалистите и експертите, работещи в областта на околната среда трябва активно да участват в разработването, обсъждането, приемането и прилагането на бъдещата нормативна уредба.

Постигнато нулево заустване на отпадъчни води от хвостохранилище Челопеч

„Дънди Прешъс Металс Челопеч“ ЕАД

През последните 5 г. в ДПМЧ бяха реализирани мащабни проекти, с които се постигна по-ефективно използване на оборотните води в производството:

- обогатителна фабрика – нова полуавтогенна мелница, флотационни клетки, филтър преса, високоефективни състители, автоматизирана система за наблюдение и контрол на процесите;
- хвостохранилище – надграждане и затежняване на основната стена, реконструкция на дренажна помпена станция, надграждане на североизточната и северозападна ретензионни стени, изграждане на западна контрастна стена, възстановяване на канал за отвеждане на дъждовни води извън чашата на хвостохранилището, изграждане на противофилтрационна завеса в петата на основната стена и др.

Всички тези проекти се оказаха ключови за осигуряване на нулево отвеждане на води в околната среда, както и за опазване на повърхностните и подземните води от евентуална инфильтрация през стените на хвостохранилището. Благодарение на тях, управлението на хвостохранилище Челопеч е в съответствие с най-добрите практики и стандарти в областта на управлението на съоръжения от такъв тип.

За първи път в Европа „Асарел-Медет“ извършва рекултивация на действащо окисно насипище

За първи път в Европа „Асарел-Медет“ АД извършва поэтапна техническа и биологична рекултивация на отработените стъпала на окисното си насипище. Техническата рекултивация на окисните отвали започна с подравняване на терена и полагане на пласт от трошен камък и чакъл. Върху него се разстила специално геотекстилно покритие, като край на всяка ивица влиза в отводнително съоръжение. Върху тази основа се полага следващ пласт от почвен материал с дебелина 25 см, който се покрива с геомрежа за стабилност и спиране на ерозионните процеси. Биологичната рекултивация завършва със затревяване и залесяване, а ефектът е поразителен – окисните отвали се превръщат в зелен килим.

Проектът на „Асарел-Медет“ АД е уникален, тъй като в световната практика съоръжения от този тип се възстановяват след края на експлоатацията им. Инвестицията само за 2013 - 2014 г. е около 5 милиона лева, а разработката е на научен и експертен екип от „Нипроруда“ АД. С рекултивацията на окисното насипище се възстановява естественият ландшафт, а с изградената автоматична система за мониторинг на състоянието на откосите се постига най-високата степен на екологична сигурност. Това е поредният пример за модерна екологична грижа и проектът вече провокира интереса на чуждестранни експерти. От 1999 година досега в „Асарел-Медет“ АД са реализирани екологични проекти за 70 млн. лева, с което е осигурено спазването на нормативните изисквания и са постигнати водещи международни стандарти за опазване и възстановяване на околната среда.

Управление на въглеродния отпечатък

„Дънди Прешъс Металс Челопеч“ ЕАД

Мярка за въздействието върху околната среда от гледна точка на емисии на парникови газове е така наречения въглероден отпечатък, отразяващ количество емисии, съотнесени към количество продукция (руда или концентрат). Дружеството проследява и докладва тези резултати още от 2011 г., когато за първи път изчисли и публикува данни за своя въглероден отпечатък в Доклада за корпоративна социална отговорност. Компанията си постави за цел да намали своето специфично въздействие с 20% до 2020 г. Тази амбициозна цел беше обвързана с конкретни мерки в областта на употребата на електроенергия, дизелово гориво и материали в различните звена, както и завършването на ключови проекти.

Целта беше преизпълнена през 2012 г. и специфичното въздействие беше намалено с 32% в сравнение с базовата 2009 г. За това бяха предприети ключови мерки: подобряване управлението на отоплителната система, разширяване на съществуващите системи за енергиен мониторинг и мениджмънт, подмяна на старите осветителни тела в рудника, инсталиране на софстарттери, използване на подземния трошачен комплекс, затваряне цикъла на обратно водоснабдяване и др. Това доведе и до намаляване специфичното потребление на ресурси: електроенергия -18%, дизелово гориво -38%, цимент -49%, свежа вода -76%. Днес ДПМЧ си поставя за цел да намали специфичното си въздействие от дейността с още 30% до 2024 г. в сравнение с базовата 2009 г. За това трябва да се положат допълнителни усилия в употребата на електроенергия, горива и материали.

Полеви тестове – Грижа за качеството на закриване и рекултивация

„Дънди Прешъс Металс Челопеч“ ЕАД

Лавандула, шипка,маслодайна роза са засадени край хвостохранилище Челопеч - проект за проучване отглеждането на различни видове растения,разработен и реализиран от отдел Опазване на околната среда и специалисти от Лесотехнически университет. Полевите тестове имат за цел да анализират кои растения виреят и пречистват най-добре терена, така че след рекултивация мястото да се използва като терен за отглеждане на етерично-маслени технически култури. Изследват се и засадените растения, които биха могли да бъдат отглеждани в бъдеще. Теренът е разделен на тестови площадки с различни условия на отглеждане. През 2013 г. е монтирана поливна система с капково напояване.

Основната полза от проекта е установяване чрез анализи, изследвания и реални опити, на видовете технически култури, които могат да бъдат отглеждани върху хвостохранилище Челопеч след рекултивацията му. Целта е след приключване дейността на рудника и рекултивиране на хвостохранилището, теренът да бъде използван за отглеждане на етерично-маслени технически култури. Освен на растенията, анализ се прави и на почвения насип, за да се прецени необходимия обем почва за успешна рекултивация. След приключване на проекта, на база проби от тъканите на растенията и техните етерични масла, ще се установи кои растения виреят добре върху субстрата, за да бъдат използвани за бъдещата рекултивация на хвостохранилище Челопеч.

Движещата сила на иновациите

Доц. д-р инж. Ирена Григорова
Катедра „Обогатяване и рециклиране на суровини“,
МГУ „Св. Иван Рилски“

Минно-Геоложкия
университет
„Св.Иван Рилски“

За поддържане на икономическото си развитие, светът разчита основно на природните ресурси. Икономиката на дадена страна и нейното развитие се предопределят от два основни фактора - природните дадености на страната, в това число и природните ресурси, и от политиката на държавата. Богатството на земните недра и ефективността на тяхното усвояване определят до голяма степен не само икономическата и политическата независимост на държавата и жизненото равнище на нейните жители, но и междудържавните отношения и авторитета на страната в света.

Суровините отбелязват началото на сложна верига добавена стойност. Във времена на нарастваща глобализация, те са предпоставка за функционирането и възможностите за развитие, просперитет и ръст на всяка национална икономика.

В моменти на световна икономическа криза единствените промишлени отрасли, които функционират с по-голям капацитет са добивът и преработката на рудни, нерудни и енергийни минерални суровини, които определено спасяват националните икономики на много страни, в това число и в България.

Технологичното развитие е продължителен процес и изисква дългосрочен поглед в бъдещето на минерално-суровинния сектор. Технологичните иновации водят до по-ефективно използване на суровините и по този начин до повишена ефективност на ресурсите.

През XXI век постепенно се формира една нова парадигма, според която иновациите се смятат за движеща сила, която обаче до този момент е останала до голяма степен неексплоатирана в Европа в областта на суровините.

От основно значение е разработването на екологосъобразни, иновативни технологии за оползотворяване на минерално-ресурсния потенциал, предотвратяващи разхищаването на суровините по време на целия им жизнен цикъл.

При все по-високите стандарти за безопасни и щадящи околната среда технологии за добив и преработка на полезни изкопаеми се пораждат нови предизвикателства, но и същевременно се разкриват нови възможности.

По данни на Европейската комисия, през последните 50 години делът на Европейския съюз в минодобива в световен мащаб е спаднал значително. Това е довело до загуба на съществени експертни знания и умения. Тези експертни знания и умения обаче са необходими не само в минерално-суровинния сектор, а и по цялата верига на създаване на стойност.

Въвеждането на съвременни дистанционно контролирани дейности, нови техники за наблюдение, включващи използването на спътникови технологии и автоматизация в рудниците правят още по-конкурентноспособен и устойчив добива на минерални суровини.

Иновациите също така са много важни на етапа на преработка, когато са необходими съвременни технологични решения за ефективно управление на екологосъобразни и ресурсно ефективни технологии.

Създаването на иновации изисква целенасочени усилия в научните изследвания и мултидисциплинарен подход.

Иновациите са важен елемент за конкурентноспособността на минерално-суровинната индустрия и ефективното използване на суровините.

През 2013 година Българската минерално-суровинна индустрия продължи да се развива устойчиво, иновативно и безопасно. Много компании в бранша направиха сериозни инвестиции и технологични иновации за безопасност на труда, опазване на природата, археологическото и културно наследство на България („Асарел-Медет“, АД, „Дънди Прешълс металс Челопеч“, ЕАД, „Дънди Прешълс металс Крумовград“ ЕАД, „Елаците мед“ АД, „Коолин“, АД, „Мини Марица Изток“, ЕАД и др.).

Устойчивото развитие на българските минни компании е в съответствие с най-добрите световни практики.

Технологични иновации на XV Юбилеен Балкански Конгрес – 2013

През периода 12-16.06.2013 г. катедра „Обогатяване и рециклиране на суровини“, Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“ и Община Созопол организираха най-големия международен форум в Югоизточна Европа в областта на минерално-суровинния сектор за 2013 г. – XV Юбилеен Балкански Конгрес по преработка на минерални суровини, в град Созопол.

На конгреса присъстваха 497 делегати от 52 държави, представители на научните среди от 100 университета и

48 научни института, 8 академии на науките, 22 други институции (български и чуждестранни министерства, асоциации, агенции) и 150 български и чуждестранни компании – участници в техническото изложение и научната програма на конгреса. Докладите на конгреса (общо 317) са публикувани в 2 тома на сборника с 1283 страници. Юбилейния сборник включва 816 автора.

Беше организирано и проведено първото по рода си международно техническо изложение в рамките на Балкански конгрес – Интер Експо Созопол, в което взеха участие ключови компании от Финландия, Австралия, Германия, Австрия, Италия, Турция и България.

Организирана и проведена беше кръгла маса на тема „Добивът и преработването на минерални суровини в суровинната стратегия на Европа“ с участието на членове на Интерпарламентарната група за минерални суровини към Европейския парламент, топ мениджъри на международни и национални компании, членовете на Балканската Академия по минерални технологии, ключови представители на държавната администрация, научния потенциал на Балканските страни и световни учени.

Бяха представени три изложби: „Два цвята черно“, „Минералните богатства на България“, фотоизложба на БМГК, посветена на минерално-суровинната индустрия и подземна минна галерия на Дънди Прешълс Металс.

SFR – иновативната технология Стълков флотационен реактор

„Дънди Прешълс Металс Челопеч“ ЕАД

През 2013 г. Дънди Прешълс Металс Челопеч инсталира 12 стълков флотационни реактора - 4 апарата замениха стари флотационни машини за медна пречистна флотация, а други 8 представляват цялата флотационна секция на новата фабрика за добив на пиритен концентрат. С това Дънди Прешълс Металс стана първата добивна компания в света въвежда тази технология в промишлен мащаб в основното си производство.

Стълковият флотационен реактор е техническо нововъведение във флотационната практика, при което физически се разделя флотационният процес на три реакционни зони: контактен агитационен съд, отстойна колона, преливна зона.

Чрез обособяване на физически отделени зони, всяка реакционна зона се оптимизира по функционалност и размер. В резултат се постигат следните преимущества в сравнение с конвенционалните флотационни машини:

- Много висока специфична въведена мощност на разбъркване в контактен агитационен съд, водеща до нисък времеви престой;
- Малка площ на инсталацията в сравнение с конвенционалните алтернативни технологии;
- Много ниско потребление на въздух;
- Значително намалено потребление на електроенергия;
- Отделната отстойна зона с високо натоварване по твърда фаза осигурява относително високи съдържания на метал в концентратите.

„Асарел-Медет“ АД инвестира в руднично оборудване на световно ниво

Хидравличен багер Liebherr Litronic R9250-437 и членоварач Caterpillar 993K за общо над 9 млн. лв. бяха пуснати в експлоатация в рудник „Асарел“ през лятото на 2013 г. Багерът разполага с дизелов двигател и права лопата с обем от 14 куб. метра и основна стрела над 6 метра. Колесният товарач Caterpillar 993K е снабден с дизелов двигател CAT-C32 ACERT с мощност 950 к. с. и обем на кофата 13 куб. м. Производителността на CAT-машината, която е първата от този клас в България, е 1800-2000 тч. Рудник „Асарел“ разполага с най-съвременно минно оборудване от водещи световни производители. В компанията работят три от най-големите електрически багери на Liebherr с обем на кофата от 17 куб. м, както и най-големият членоварач на Caterpillar.

Екипът на „Асарел-Медет“ АД възприема устойчивото развитие като единство на три стълба - икономическа, екологична и социална отговорност. Компанията ежегодно разработва седем приоритетни програми за инвестиции - „Качество, производителност, себестойност“, „Развитие на минерално-суровинната база“, „Енергийна ефективност“, „Безопасност и здраве при работа“, „Екология“, „Развитие на човешките ресурси“ и „Корпоративно развитие“. През 2013 г. по тях са вложени над 65 млн. лв., а за 2014 г. са планирани нови 108 млн. лв. От 1999 година инвестициите на „Асарел-Медет“ АД във фирмените програми за устойчиво развитие са около 700 млн. лв.

Нови проекти за модернизация на производството в „Елаците-Мед“ АД

През 2013 г. и 2014 г. „Елаците-Мед“ АД реализира нови проекти за пълна автоматизация на производството на най-съременно техническо равнище.

От миналата година е въведена в експлоатация нова система за управление и мониторинг на технологичния процес в цеха за средно и ситно трошене на рудата в Обогащителния комплекс, с. Мирково. Проектът подобрява алгоритмите за управление на технологичните линии и агрегати. Системата е съвместима с Общата информационна система на „Елаците-Мед“ АД. Ефектът е повишаване на ефективността, трайно подобряване на технологичните показатели на производствения процес и намаляване на специфичния разход на електроенергия за тон преработена руда.

През януари 2014 г. беше извършена и цялостна реконструкция на системата за управление на електростатичен филтър в цеха за средно и ситно трошене на рудата в Обогащителния комплекс. Осигурена е висока надеждност на работата на съоръжението и непрекъснат контрол върху ефективността. По този начин се гарантират в максимална степен здравословните и безопасни условия на труд на работното място и поддържането на нива на емисии под нормативно-установените.

Новата роля на частния сектор

Марина Стефанова
Изпълнителен директор на Българската мрежа
на Глобалния договор на ООН

Движени от споделени ценности, обща браншова етика или пазарни аргументи, свързани с конкуренцията, минните компании стават все по-осъзнати и по-отговорни. От доста време традиционната концепция на Нобеловия лауреат Милтън Фридман за отговорния бизнес, който защитава интересите на акционерите и заклеиява социалните инвестиции като вредни за ефективността на бизнеса, е неприложима. Напротив, съвременната компания е „социален актьор“. Тя организира и финансира значими за обществото инициативи, участва в политиката на тяхното утвърждаване и популяризиране. В тази връзка, в своето последно комунике Европейската комисия определя корпоративната социална отговорност като отговорността на предприятията за въздействието им върху обществото (2011).

Дали това е достатъчно, за да оставим компаниите да си вършат професионално работата? Трябва ли да изискваме и други активности от техните ръководители и служители освен създаването на качествени и достъпни продукти и услуги по отговорен към хората и щадящ околната среда начин?

Българска мрежа на
Глобалния договор на ООН

Оказва се, че да. От големите корпорации се очаква да играят все по-голяма роля в обществения дневния ред след 2015 година и влиянието им да се разшири, както се посочва в поредица от доклади, написани от Глобалния договор на ООН и международни бизнес организации, както и в документи на ООН. Тенденцията към по-голяма роля на корпоративните участници в общественото управление чрез различни модели на инициативи с множество заинтересовани страни намира отражение на всяко равнище, вкл. ООН. Още през 2002 година на Световната среща на върха за устойчиво развитие приема - концепцията за доброволчески инициативи на множество заинтересовани страни, за да се улесни и ускори реализацията на цели и ангажименти за устойчиво развитие“. Тази тенденция се подкрепя от държавите членки, както показват резолюциите на Общото събрание на ООН по темата „Към световни партньорства“ и заключителният документ от Рио+20 „Бъдещето, което искаме“, които приканват правителствата да продължат да подкрепят усилията на ООН за ангажиране на частния сектор.

Подобно развитие, разбира се, открива много възможности и, съответно, носи големи рискове. Някои твърдят, че не съществува алтернатива на този нов модел, но други са загрижени за ограниченията на публично-частните партньорства. Съществуват опасения, че корпоративното влияние в процесите след 2015 година измества баланса на силите в ущърб на гражданското общество. Това е особено валидно за развиващи се демокрации като българската.

В подобна ситуация, на общинско и регионално ниво, са поставени и българските минни компании. От една страна те са социално ангажирани и активни в преодоляване на предизвикателства пред развитието на местните общности, в които оперират. От друга, често се намесват в области, за които им липсва предварително проучване, познания и капацитет за устойчиво разрешаване на съществуващите проблеми.

За това как управлението не успява да подкрепи устойчивото развитие има много информация. За да може, обаче, то да бъде подобро и компаниите да поемат тази нова роля е необходимо да развият допълнителни компетенции:

1. Създаване на капацитет за участие в обществените процеси;
2. Прозрачно участие в общественото управление;
3. Умно управление.

Както твърдят авторите Конър Сейл и Матю Уилбърн Кинг от тазгодишното издание на Уърлдуюч „Състоянието на планетата“ 2014, независимо дали става дума за човешки права, легитимност или дори за устойчиво развитие, доброто управление трябва да бъде управление на включването и на участието - то трябва да позволява на членовете на системата да променят правилата, когато е необходимо, и да имат глас при вземането на колективни решения“.

Ангажимент на минните компании и минната индустрия като цяло е да създаде правила, за да направи участието си в тези процеси, колкото е възможно по-прозрачно - както при вземане на решения, така и при свързано с тяхното изпълнение финансиране. По собствена инициатива те трябва внимателно да оценят въздействието и страничните ефекти на своите инициативи и евентуалното да преразгледат участието си и да формират насоки за умно взаимодействие с публичния сектор.

Защото за да бъде добро, управлението трябва да бъде едновременно ефективно и легитимно. А легитимността най-често означава, че системата е справедлива, т.е. че социалните и икономическите ползи и трудности се споделят равноправно между отделните хора и общности.

„Гордея се с труда на моите родители“ в „Асарел-Медет“ АД

„Асарел-Медет“ АД се включи в първото издание на инициативата „Гордея се с труда на моите родители“ на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН. На 1 ноември 2013 г. – по случай Деня на народните будители, близо 50 деца на работещи в дружеството посетиха рудник „Асарел“ и разгледаха производствените обекти, за да научат повече за труда и професията на „мама и татко“. Впечатленията им бяха претворени и в рисунки, а освен хубавите емоции за всички участници имаше и награди.

След успеха на първото издание, инициативата „Гордея се с труда на моите родители“ ще стане традиционна за „Асарел-Медет“ АД. В първото издание на проекта на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН се включиха 12 компании от страната и общо 422 деца.

Уникален модел за подкрепа на спорта в община Панагюрище

„Асарел-Медет“ АД

„Асарел-Медет“ АД ежегодно отделя около 100 хил. лева за подкрепа на спорта в община Панагюрище. Това се осъществява чрез споразумение с Асоциацията на спортните клубове в Панагюрище, обединяваща всичките 19 местни клуба. Подкрепата, която „Асарел-Медет“ оказва, е равна на отделната общинска субсидия за спорт. Така първоначалната сума се удвоява, а местната власт е стимулирана да увеличава този бюджет, тъй като се привличат и повече дарителски средства. Това се потвърждава и от ръста на общинските, а респективно и на дарителските средства, през последните години – от 70 до 100 хил. лв. годишно. Средствата се разпределят между клубовете не от дружеството, а от Асоциацията по приета от тях.

Отделно, дружеството подпомага редица значими спортни прояви в Панагюрище, сред които са две автомобилни състезания, турнири по тенис на маса, шахмат и др. Чрез публично-частно партньорство „Асарел-Медет“ АД инвестира и в изграждането на многофункционална спортна зала с до 2 хил. места в Панагюрище, чието откриване се очаква в края на 2014 г.

Продължаваме Златните традиции – художествена гимнастика в община Челопеч

„Дънди Прешълс Металс Челопеч“ ЕАД

През март 2013 г. в община Челопеч официално беше открит клуб по художествена гимнастика. В тренировките, които се провеждат на територията на общината, се включват момичета от детската градина и училището в Челопеч. Под ръководството на треньори 76 малки грации развиват спортни умения. Дънди Прешълс Металс подкрепя активно развитието на художествената гимнастика в България в последните 5 години и, продължавайки златните традиции, осигурява възможност този красив спорт да се развива и на територията на община Челопеч.

Дънди Прешълс Металс Челопеч цени и насърчава активното спортуване сред своите служители. Насърчаването на спорта сред всички възрастови групи е инициатива, която активно се подкрепя и развива както от община Челопеч, така и от рудодобивното и преработвателно предприятие. Тренировките по художествена гимнастика развиват грация, усет към движението и музиката у малките гимнастички, а паралелно с това и умения като дисциплина, ангажираност и екипност. Развитието на спорта в Челопеч е важна предпоставка за здравето и благоденствието на жителите и работещите в региона.

Геотехмин и Елаците-Мед – инициативи за устойчиво развитие

Дружествата от група ГЕОТЕХМИН инвестират доброволно и подкрепят значими социално-отговорни инициативи, като по този начин допринасят за подобряването на качеството на живот на обществото и за цялостно устойчиво развитие.

През 2013 г. и 2014 г. Геотехмин ООД и Елаците-Мед АД продължиха реализацията на различни програми за корпоративна социална отговорност като „Нашето зелено утре“, „Култура и национална идентичност“ и „Образованието е сила“. Дейностите по тези програми се извършват със средства на компаниите и с доброволен труд на служителите.

В рамките на програмата „Нашето зелено утре“, от 2011 г. досега Геотехмин и Елаците-Мед са засадили над 20 000 фиданки, 10 000 от които през последните две години. Фиданките са закупени от регионалните горски стопанства, а в засаждането участват и представители от общините в Средногорието и Етрополе.

Програмата „Култура и национална идентичност“ е в сферата на литературата и изкуството, насочена към възраждането на духовните ценности у младото поколение в регионите, където компаниите развиват дейност. От името на двете фирми всяка година се правят дарения на 14 детски градини, над 20 училища и 18 читалища в Етрополе, Мирково, Чавдар, Златица, Пирдоп, Челопеч, Антон, Берковица, Белоградчик.

Дружествата осъществяват и други важни проекти в сферата на здравеопазването и социалното подпомагане, както и дейности в подкрепа на местните традиции и обичаи и разнообразни спортни инициативи.

Обмяна на опит - разменни гостувания на пенсионери от Челопеч и Крумовград

„Дънди Прешъс Металс Челопеч“ ЕАД

Дънди Прешъс Металс Челопеч подкрепи осъществяването на разменни гостувания на пенсионери от Челопеч и Крумовград.

През месец юли пенсионери от клуба в с. Челопеч се срещнаха с пенсионерите в Крумовград. Гостуването беше ползотворно и полезно и за двете страни, като всички останаха доволни и щастливи от приятелската среща. Месец по-късно, възрастните хора от Крумовград върнаха визитата на своите нови приятели и пристигнаха в Челопеч. Там бяха посрещнати в старопланинската хижа Мургана където споделиха авторска поезия, пяха стари български песни и споделиха дансинга с новите си приятели от Средногорието.

Разменните гостувания на пенсионери от Челопеч и Крумовград допринесоха за опознаване на два историко и културно различни региона. Чрез разговори и споделен опит пенсионерите обсъдиха как протича живота в една община, в близост до която има 60 годишна активна минна дейност, каква е икономиката в района, въздейства ли минното производство на околната среда, в какво се изразява партньорството между рудодобивната компания и общината. Обмяната на опит спомогна и за: създаване на дълготрайни партньорски взаимоотношения; споделяне на традиции, обичаи, нрави между две общини на далечно отстояние една от друга.

Проект „Звезден клас“ отличава талантите на Панапорище

„Асарел-Медет“ АД

Над 100 деца от община Панапорище, които са спечелили отличия в национални и международни конкурси, бяха включени в първото издание на проекта „Звезден клас“ през 2013 г. Всеки призьор получава финансов стимул за изяви си и медал „Звезден клас“, който го прави част от общност на успешите деца и младежи на Панапорище. Наградите се връчват особено тържествено от успели „орисници“, а имената на талантите се вписват в специален Общински дневник „Звезден клас“. Съставът на звездния клас се определя ежегодно в началото на годината - въз основа на постиженията, които учениците имат през предходната календарна година в областта на науката, изкуството или спорта.

Проектът е партньорска инициатива на „Асарел-Медет“ АД и Община Панапорище, като е съобразен с националната наредба и местният правилник за закрила на децата с изяви дарби. Чрез дарителския си договор с Общината, дружеството ежегодно отпуска средства за насърчаването на местните таланти в такъв размер, какъвто е определен за тази цел и в общинския бюджет. По този начин първоначалната сума се удвоява, а местната власт е стимулирана да отдели все повече, за да привлича и повече външни средства за подкрепа на децата с върхови постижения. Талантите пък получават не само материална подкрепа, но и морално признание.

Младежки воден парламент – образование с бъдеще за природат

„Дънди Прешълс Металс Челопеч“ ЕАД

Дънди Прешълс Металс Челопеч (ДПМЧ) и община Челопеч бяха домакини на третата парламентарна сесия на Младежки воден парламент (МВП) през октомври 2013 г. Инициативата мотивира и подпомага дейността на училищни и студентски формирования за опазване на водите и водните екосистеми. Под формата на работни групи 60 участници от 13 града в България разискваха теми, свързани с опазване на водите и съхранение на водните екосистеми с помощта на експерти от Национален парк „Рила“ и басейновите дирекции в Пловдив, Плевен и Благоевград, доброволец от „Зелени Балкани“, еколози от ДПМЧ. Ученици от еко парламента участваха в едноседмично зелено училище в Национален парк Рила с финансовата подкрепа на ДПМЧ.

Дейността на Младежкия воден парламент цели да допринесе ползи за ценностната ориентация на младите хора и формиране на активна гражданска позиция. Чрез дискусии и презентации участниците в парламентарната сесия осъзнават важността и значението на опазването на водата и разработват проекти в тази посока. Чрез ситуациите, в които младите еколози трябва да аргументират и защитават гледните си точки, се възпитават освен природозащитно поведение и активна позиция по въпросите, засягащи околната среда, така и самодисциплина, креативност, презентационни умения и вяра в собствените сили.

Дни на отворени врати - начин минното дело да стане по-познато и разбираемо

„Дънди Прешълс Металс Челопеч“ ЕАД

Единствено по рода си преживяване - слизване на 650м под земята в рудник Челопеч. Оpozнаване на ежедневието на миньорите в един от най-модерните рудници - лични предпазни средства, безопасност, машини, комуникация, производство. Минен специалист запознава с подготовката на забоя, добива, натрошаване и транспорт до повърхността. Специалист-обогатител продължава процеса с пояснение за смилане, флотация и получаване на меден концентрат. Демонстрация на минни спасители показва работа с пожарогасител и действия в аварийна ситуация. За децата се демонстрира процеса на добив и преработка в макет на минна изработка. Най-добрият начин за всеки да опознае минното дело и да се докосне до най-модерните минни техники.

С дните на отворени врати се дава възможност на 250 човека да посетят рудник Челопеч - в реални условия на производство, с най-подготвените минни специалисти. Оpozнаването на процеса на добив и преработка допринася за достоверна информираност по отношение условията на работа, нивото на модернизация и високата технологичност, нивото на безопасност и грижа за хората и околната среда. Оpozнаването на работата води до по-голямо разбиране, сигурност за семействата на работещите, по-точно възприемане на рисковете и начина, по който се управляват. Посетителите вникват в същността на работата с модерни технологии, необходими за получаване на метали, които ежедневно ползваме в бита си без да се замисляме за усилията, вложени при производството им. Професията на миньора, ролята и спецификата се разбират по-точно.

Инвестиции в местната общност за устойчиво бъдеще - началото

„Дънди Прешъс Металс Челопеч“ ЕАД

Осигуряването на устойчив поминък, базиран на работеща местна икономика, е дългосрочна цел на дружеството. Проектът за създаване на малки частни фирми, обслужващи специфични дейности беше разработен като поредица от стъпки, представен и на общинските ръководства на Средногорските общини, с цел подпомагане изграждането на капацитет за предприемачи. В открита процедура се приканват желаещи да развият бизнес в две направления - поддръжка на химически тоалетни и озеленяване. Мотивацията се оценява чрез разработен бизнес план и визия за развитие. Поемането на известен финансов риск от страна на предприемача е допълнителен критерий за мотивация.

Проектът насърчава местни предприемачи да разработят бизнес и да осигурят услуга, на която дружеството е клиент. Постига се диверсификация на доставчиците, подобрена бизнес среда, създаване на работни места и постъпления в бюджета на съответната община. В периода на функциониране на рудника, фирмата има време да се развие, да набави допълнителни клиенти и да осигури по-широко портфолио от услуги. Изгражда се съответен опит и в наетия персонал, с което се подпомага по-пълноценно участие на ниско квалифицирани хора в пазара на труда. Осигурява се заплащане и грижа за служителите на малките фирми съгласно високите стандарти на дружеството. Увеличава се броят на услугите, предлагани в региона. Проектът разчита на мултиплициране, за да се осигури устойчивото развитие на регион Средногорие и след края на живота на предприятието.

„Образование за всички“ – социален проект на фондация „Асарел“

„Асарел-Медет“ АД

Тринадесет ученици от община Панапорище получиха стипендии за отличен успех по проекта „Образование за всички“ на фондация „Асарел“, създадена от „Асарел-Медет“ АД. Стипендианти са осем ученици от Професионалната гимназия по индустриални технологии, мениджмънт и туризъм, четирима от СОУ „Нешо Бончев“ и един от ОУ „Проф. Марин Дринов“.

Проектът „Образование за всички“ подкрепя обучението на деца в неравностойно социално положение. Той стартира от началото на учебната 2012/2013 г. като първата стъпка бе осигуряването на безплатни учебници на 90 деца от социално слаби семейства от община Панапорище.

За настоящата учебна година са осигурени учебници и помагала на 143 ученици, които са между 8. и 12. клас. Освен безплатни учебници, всички обхванати от проекта получават и стипендия, ако имат отличен успех и по-малко от пет неизвинени отсъствия. Чрез проекта се оказва подкрепа и на 9 социално слаби жители на общината, надхвърлили ученическата възраст, които са записали задочна форма на обучение в Професионалната гимназия в Панапорище. Партньори на фондация „Асарел“ са Община Панапорище и местните училища.

Световно първенство по фойерверки и Международен фестивал за млади оперни изпълнители са част от дарителската програма на „Асарел-Медет“ АД

Инвестирайки в дългосрочното устойчиво развитие на своя регион, „Асарел-Медет“ АД подкрепя обогатяването на местния културен календар и съдейства за развитието на фестивалния туризъм в община Панагюрище. Панагюрище за първи път бе домакин на Световно първенство по фойерверки „Огън, цвят и фантазия“ през 2013 г. Това стана възможно, след като „Асарел-Медет“ АД стана генерален спонсор на зрелищното състезание и обезпечи разходите по организацията и правата за провеждане. Компанията подкрепи провеждането и на Първия Международен изпълнител за млади оперни певци „Елена Николай“ през 2013 г. Ежегодно се подпомага и Националният фестивал за млади изпълнители на българска патриотична песен „Родолубие“.

С дарителската си програма „Подкрепа за родния край“ компанията ежегодно подпомага значими инфраструктурни проекти и инициативи в областта на образованието, културата, социалните дейности, младежката политика и спорта в община Панагюрище. Отделно „Асарел-Медет“ АД финансира крупни проекти, които имат значим принос за устойчивото местното развитие в дългосрочен план. Сред тях се открояват изградената през 2012 г. зала трезор за Панагюрското златно съкровище в Историческия музей в Панагюрище, строящата се многофункционална спортна зала с до 2000 места в Панагюрище, чието откриване предстои до края на 2014 г., както и проектът за изграждане на модерен медицински център.

Обратната връзка - важна информационна система За ефективното управление в МГУ „Св.Иван Рилски“

Инж. Елка Шаламанова
МГУ „Св. Иван Рилски“, Катедра „Маркшайдерство и геодезия“

В Националната програма за развитие на България 2020, като приоритет номер едно е записан „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила“.

Висшето образование и неговите връзки с научните изследвания и иновациите играят важна роля за личния и обществения напредък за постигане на икономически растеж и осигуряване на благоденствие. Минерално-суровинната индустрия един от най-успешно развиващите се в последните години отрасли на икономиката, който осигурява около 4% от БВП на страната. В нея работят над 30 000 човека, а чрез свързани отрасли още 120 000. Подготовката на квалифицирани кадри е стратегически приоритет на всяка държава, развиваща минната индустрия. Това е потвърдено и в Мадридската декларация за суровините 2010 г. и в Инициативата за суровините на Европейската комисия.

Минно-Геоложкия
университет
„Св.Иван Рилски“

От разработения в края на 2012 г. план за действие на проекта за Стратегията на минната индустрия е подчертана политиката на държавата по отношение на подготовката и квалификацията на кадрите, като гарантира Държавна институционална подкрепа на обучението на специалисти, необходими в минната индустрия.

Единствената държавна образователна и научна институция в България, която подготвя необходимите инженерни кадри за бранша е Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“. В него се обучават инженерни кадри по 7 професионални направления, като професионално направление: Проучване добив и обработка на полезни изкопаеми е единствено в страната. В основата на качествено и ефективно преподаване е даването и получаването на точна и навременна обратна връзка.

Получаването на системна обратна връзка за качеството на предлаганата образователна услуга е от жизнено значение за правилното функциониране и ефективно управление на Университета, непрекъснато подобряване и повишаване на престижа сред сродните университети в страната и чужбина. В изпълнението на мисията си да подготвя високо квалифицирани кадри за минната индустрия и геологопроучвателното дело, МГУ „Св. Иван Рилски“ разчита на компетентността, ентузиазма и вярата на своите преподаватели, служители, настоящи и бивши студенти, на сътрудничество с бизнес организации, научни институти от национално, регионално и международно равнище.

Мониторингът на мненията на обучаващите се за качеството на предлаганата образователна услуга във ВУ позволява да се определи насоката на усъвършенстване на образователния процес и неговата оптимизация.

През първото полугодие на 2014 г. в МГУ „Св.Иван Рилски“ с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и ЕСФ на ЕС в рамките на проект BG051PO001-3.1.08-0020 „Повишаване на престижа на МГУ чрез въвеждане на системи за управление на качеството, системи за администриране на процесите и системи за информационно обслужване“, бе разработен Механизъм за обратна връзка и

повишаване на ефективността на МГУ.

За целите на разработката е направено допитване до мнението на 210 студента, 103 преподаватели от различни катедри и 20 работодатели - ползватели на кадрите на МГУ „Св. Иван Рилски“.

Резултати от проведено изследване сред студенти, преподаватели и работодатели

Студентите са тези, които чрез директното анонимно анкетиране са в състояние косвено да определят изискванията си към качеството на получаваната образователна услуга. Те в една конфиденциална обстановка изказват своето мнение за една или друга група услуги.

Механизмът за обратна връзка дава възможност да се извършват изследвания и сравнителни анализи както за цялата група анкетираните - обобщена обратна връзка, така и само по дадено професионално направление или специалност, т.н. персонална обратна връзка. При тестване на системата е направен сравнителен анализ по въпроси от тематично направление „Учебен процес“ за една специалност от професионално направление „Архитектура, строителство и геодезия“ спрямо ООВ. Студентите дават мнение за качеството на лекциите: като те са „съдържателни и интересни“ за 69,23% от всички анкетираните. Мнението за нивото на професионалната подготовка на преподавателите си 56,04% от студентите оценяват с най-високата предложена оценка, по професионални направления: 66,67% от ПН ПДОПИ; 55,77% - от ПН ОИ и 46,67% - от ПН АСТ.

На въпроса за причините да запишат МГУ /тема „Престиж“/, най-голям процент студенти сред всички анкетираните 79,12% се аргументират с възможността да получат образование по предпочитана специалност: На въпроса „Ако трябваше отново да кандидатствате в МГУ по тази специалност, бихте ли го направили отново“, отговор „Да“ е преобладаващ: 73,63% от всички. В тази част на резултатите са включени отговорите на бакалаврите за придобитите знания, умения и компетенции. Прави впечатление относително колебливия характер на самочувствието на студентите по повдигнатите въпроси.

Преподавателите от МГУ, поканени да участват в изследването са дали своето становище за „входното“ ниво на студентите по фундаменталните дисциплини: математика, физика, химия, механика. Преобладаващото мнение на над 50% от запитаните отговарят, че нивото е „незадоволително“.

Преподавателите оценяват положително актуалността на учебните планове и учебните програми, съвместното им разработване и съгласуването с водещи специалисти от практиката. Основният въпрос, на който всички запитани Потребители на кадрите на МГУ отговориха положително е в необходимостта да се разработи и приложи системен, регулярен механизъм за обратна връзка с работодателите. Работодателите поставят високи изисквания, не само на професионалните компетенции, но и на личностните качества на инженера, които ще го направят конкурентен на пазара на труда: владение на чужди езици, креативност, работа в екип, работа в екстремни условия, грижа за хората и средата, управление на качеството по международните стандарти и наличие на допълнителната квалификация.

Потребителите кадрите препоръчват бъдещия инженер да получи допълнителна подготовка и специализация по информатиката и по-конкретно в обучението и работата със сложните, но абсолютни необходими за съвременното ниво на развитие на минния бизнес специализирани минни и геоложки софтуерни продукти; в областта на правната уредба и нормативната законова база; финанси; иновативни технологии; нови технологии; управление на персонала; законодателство относно опазване на околната среда; препоръчват да се организират квалификационни тематични курсове по специалности в производството и да се сертифицират участниците.

Рейтингова система на университетите

От 2012 г. по поръчка на МОМН в България действа единна рейтингова система за класации на университетите по професионални направления.

МГУ „Св. Иван Рилски“ обучава студенти в седем професионални направления. В таблицата са показани резултатите от стандартизираната класация на МОМН по данни от Рейтинговата система на университетите за 2012 и 2013 г. и мястото на МГУ „Св. Иван Рилски“ сред обучаващите по специалности от същите професионални

	ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	Брой университети, обучаващи в това професионално направление	От тях в София	2012 г. Място на ПН от МГУ (точки на първия /на МГУ /на последния)	2013 г. Място на ПН от МГУ (точки на първия /на МГУ /на последния)
1	Архитектура, строителство и геодезия	9	6	3 (65 / 57 / 41)	3 (61 / 52 / 47)
2	Биотехнологии	6	3	Няма данни	5 (57 / 41 / 40)
3	Електротехника, електроника и автоматика	12	4	8 (69 / 47 / 37)	5 (66 / 54 / 34)
4	Машинно инженерство	11	3	5 (64 / 53 / 35)	2 (59 / 58 / 41)
5	Науки за земята	7	4	3 (65 / 58 / 36)	2 (60 / 54 / 40)
6	Общо инженерство	15	5	3 (73 / 55 / 39)	3 (64 / 56 / 41)
7	Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми	15	5		

38 ВУ - държавно финансиране и 14 ВУ - частно финансиране

Програмата от Рейтинговата система на МОМН позволява да се извърши т.н. собствена класация по професионални направления, чиято крайна цел е чрез измеримите индикатори на рейтинговата система, непрекъснато да се подобрява ефективността в дейността на МГУ „Св. Иван Рилски“.

Резултатите при тематична група „Реализация и връзка с пазара на труда“, от извършената Собствена класация, е обобщение от няколко интересни индикатори. Най-много регистрирани безработни има сред завършилите Машинно инженерство, а най-малко са тези от ПН Биотехнологии. По процент на осигурените лица, завършили МГУ, които работят на позиция с висше образование е в първите 3 - 4 места по всички ПН сред останалите ВУ в страна. Студентите, завършили специалности в МГУ от ПН Общо инженерство и Машинно инженерство са на първите 2 места сред всички ВУ в тези ПН. Те доказват силната връзка на МГУ с националния пазар на труда и значителния им принос за стабилността на осигурителната система в страната. МГУ е на първите 2 места във всички професионални по средно месечен осигурителен доход сред завършилите. Постоянно намаляващото ниво на знанията от средното образование, сложността на инженерното образование и спецификата на минното и геологопроучвателното дело довеждат в МГУ кандидат студенти с не високи дипломи. Това отнежда не добра позиция на всички ПН по индикатор „Среден успех от дипломата на всеки студент, записан в първи курс и индикатор „Първи избор“. Така ролята на преподавателите, обучаващи студенти от първите два семестъра става решаваща за допълнителната им подкрепа в усилията да продължат обучението си в следващите години.

Работодателите високо оценяват подготовката и изразяват предпочитание към специалистите, завършили ПН „Архитектура, строителство и геодезия“, като специалностите от това ПН заемат второ място сред останалите ПН във ВУ в България. Същите специалности са високо престижни и сред преподавателите от останалите ВУ, което ги прави още по-ценни.

Предложените от катедрите нови програми за ОНС „Доктор“, придобитата висока оценка на институционалната акредитация 8.72, валидна до 2018 г., с високата ѝ тежест сред индикаторите в групата „Учебен процес“ биха подобрили още повече рейтинга на МГУ сред останалите висши училища в България.

В разработения проект за Стратегия на минната индустрия и плана за развитие би било полезно да се акцентира отново върху предложенията на специалистите от бранша: да се начертаят насоките, в които да се развиват и квалифицират минните и геоложките кадри, съобразно стратегическите приоритети на страната; да се засили държавна институционална подкрепа на обучението на специалисти, необходими в минната индустрия чрез регламентиране на постоянно финансиране на образованието по минно дело и геология по примера на страни, в които е фиксиран процент от brutния продукт на минния отрасъл, както и въвеждане на данъчни облекчения на фирми, които подпомагат висшите училища.

„Асарел-Медет“ АД инвестира в бъдещето чрез стажантската си програма

„Заедно градим бъдещето“ е стажантската програма на „Асарел-Медет“ АД, която навърши първото си десетилетие през 2013 г. За десет години в нея са участвали над 400 млади специалисти и студенти от висши учебни заведения в страната и чужбина и част от тях намериха своето място в екипа на компанията.

През 2013 г. в стажантската програма се включиха 74 студенти, а стипендиантите на дружеството са 27. Още 15 младежи участваха в проект за осигуряване на младежка заетост.

Стажантската и стипендиантската програма са само два от елементите на фирмената програма „Развитие на човешките ресурси..“ Над 400 хиляди лева са инвестирани от „Асарел-Медет“ АД за обучение и развитие на човешките ресурси през 2013 г. Това е с 26% повече спрямо 2012 г. и два пъти повече спрямо 2009 г. Най-голям дял имат обученията на технологичния и ремонтен персонал за работа с нови машини и със специализиран софтуер, обученията по безопасност и здраве при работа, усвояването на мениджърски умения, чуждоезиковата подготовка и курсовете за оказване на първа долекарска помощ. Организиран са общо 422 курса, в които са регистрирани над 3601 участия. 194 специалисти и мениджъри от дружеството са се включили в 83 външни обучения, семинари и конгреси.

Проект „Студентски практики“
на МГУ „Св. Иван Рилски“

През изминалата 2013 година Минно-геоложки университет участва активно при реализацията на проект „Студентски практики“. Проектът се изпълнява по ОП „Развитие на човешките ресурси“, със съфинансиране от ЕСФ и е на стойност 386 987,97 лева. Партньори по проекта са 97 фирми от минерално-суровинния и енергиен отрасъл на страната ни – Асарел Медет АД; Аурубус България АД; Дънди Пръшълс Металс Чепопеч ЕАД; Елаците Мед АД; ЧЕЗ България и много други.

Целта на проекта е улеснен преход на студентите към работното място и бъдеща успешната реализация на трудовия пазар.

В проекта се включиха 490 студенти от трите факултета на Минно-геоложки университет „Св. Иван Рилски“. На обучаемите се предостави качествена професионална подготовка в реални работни условия. За изпълнението и управлението на процеса по реализация на студентските практики се разработи веб-базирана система. В нея се осъществяват основните дейности, като кандидатстване на студентите, набиране на работодатели, публикуване на свободни позиции, и др.

Като пряк резултат от проекта може да се посочи факта, че на около 20% от студентите е предложена работа, като по-голяма част от тях вече подписа първия си трудов договор.

Като косвени ползи, работата по проекта развива съвместното сътрудничество между МГУ „Св. Иван Рилски“ и работодателите от минерално-суровинния и енергиен отрасъл. Бизнесът от бранша е заинтересован и участва активно в процеса на планиране и анализ на нуждите от практическо обучение на бъдещите си кадри.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ НА БМГК

проф. д-р ЛЪЧЕЗАР ЦОЦОРКОВ
Председател на УС и на БМГК
„Асарел-Медет“ АД
Телефон: 0357/ 63 164
Факс: 0357 64085
E-mail: secretar@asarel.com

проф. д.т.н. НИКОЛАЙ ВЪКАНОВ
Заместник-председател на
УС на БМГК
„Минстрой Холдинг“ АД
Телефон: 02 963 55 55
Факс: 02 962 42 50
E-mail: office@minstroy.com

д-р инж. НИКОЛАЙ ХРИСТОВ
Заместник-председател на УС на БМГК
Представител на подотрасъл
„Рудодобив“
„Дънди Пръшълс Металс - Чепопеч“ ЕАД
Телефон: 0728/ 68 205
Факс: 0728/ 68 295/6
E-mail: Nikolay.Hristov@Dundeeprecious.com

ЛОБА КОЖУХАРОВА
Член на УС на БМГК
Представител на подотрасъл
„Индустиални минерали“
„Ватия“ АД
Телефон: 02/ 854 81 13
Факс: 02/ 854 81 17
E-mail: office@vatia.bg

КИРИЛ ПЕТРОВ
Член на УС на БМГК
Представител на подотрасъл
„Добив на скалнооблицовъчни
материали“
„БУМАР“ АД
Телефон: 07433/ 2067
Факс: 07433/ 2067
E-mail: bumarp@abv.bg

САШКА КОЖУХАРОВА
Член на УС на БМГК
Представител на подотрасъл „Геология“
„Евротест контрол“ ЕАД
Телефон: 02 965 16 00; 965 16 13
Факс: 02 870 05 83; 872 0596
E-mail: inet@euroins.bg, lgi@inet.bg

НИКОЛА СЕЧКАРЪВ
Член на УС на БМГК
Представител на подотрасъл
„Добив на нефт и газ“
„Овергаз Инк.“ АД
Телефон: 02 428 32 83
Факс: 02 962 17 24
E-mail: nikola_sechkarov@overgas.bg

инж. ХУБЕН ХУБЕНОВ
Член на УС на БМГК
Представител на подотрасъл
„Логистични дейности“
„МИНПРОЕКТ“ ЕАД
Телефон: 02/ 975 82 20
Факс: 02/ 975 33 48
E-mail: hubenov@minproekt.com

инж. ВАСКО МАРКОВ
Член на УС на БМГК
Представител на подотрасъл
„Въгледобив“
„Мина Чукурова“ АД
Телефон: 02 981 75 59
Факс: 02 981 76 51
E-mail: minachukurova@abv.bg

ИВАН БОГДАНОВ
Член на УС на БМГК,
съпредседател на БАПИМ
Телефон: 02 806 57 64
Факс: 02 806 57 64
E-mail: mdzbalsha@abv.bg

ДРАГОМИР ДРАГАНОВ
Член на УС на БМГК
"Елаците-мед" АД
Телефон: 02 923 77 12
Факс: 02 923 78 67
E-mail: d.draganov@ellatzite-med.com

ЮЛИЙ ТОДОРОВ
Член на УС на БМГК
"Геотехмин" ООД
Телефон: 02/ 965 01 40
Факс: 02/ 952 60 80, 965 02 22
E-mail: yu.todorov@geotechmin.com

проф. д-р ЛЮБЕН ТОТЕВ
Член на УС на БМГК
МГУ "Св. Иван Рилски"
Телефон: 02/ 80 60 201
Факс: 02/ 868 72 24
E-mail: rector@mgu.bg

инж. ГЕОРГИ ЗЛАТЕВ
Член на УС на БМГК
"Мини Марица-Изток" ЕАД
Телефон: 0417 83 304
Факс: 0417 82 605
E-mail: mmi-ead@marica-iztok.com

инж. ИВАН АНДРЕЕВ
Член на УС на БМГК
Изпълнителен директор на БМГК
Българска минно-геоложка кмара
Телефон: 02/ 99 50 424
Факс: 02/ 902 46 37
E-mail: director@bmgk-bg.org

КОНТРОЛЕН СЪВЕТ НА БМГК

НЕДЕЛЧО БОНЕВ
Председател на КС на БМГК
"Минстрой холдинг" АД
Телефон: 02 963 5555
Факс: 962 4250
E-mail: bonev@minstroy.com

НИКОЛА ВАРДЕВ
Член на КС на БМГК
"БН - Консулт инженеринг" ООД
Телефон: 02 491 3230
E-mail: rbg.sofia@gmail.com,
bn.sofia@gmail.com

РОЗАЛИНА КОЗЛЕВА
Член на КС на БМГК
"Инфрапроект консулт" ООД
Телефон: 02/ 983 6188
Факс: 02/ 983 6192
E-mail: rozalina@infapro.com

ДОБИВ НА МЕТАЛНИ ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ

"Асарел-Медан" АД
4500 Панапорице
Телефон: 0357/ 60210
Факс: 0357/ 64085
E-mail: office@asarel.com
Website: www.asarel.com

"Горубсо-Златоград" АД
ул. "Стефан Стамболов" № 2
4980 Златоград
Телефон: 03071/ 23 01
Факс: 03071/ 24 88
E-mail: r_bodurova@abv.bg

"Горубсо-Мадан" АД
ул. Явор № 1
4900 Мадан
Телефон: 0308/98 004
E-mail: office@gorubsomadan.com

"Дунали Прешъс Метълс Челопеч" ЕАД
ул. "Бачо Киро" № 26, ет.3
1000 София
Телефон: 02/ 930 15 00
Факс: 02/ 930 15 95
E-mail: office_sofia@dundeeprecious.com
Website: www.dundeeprecious.com

"Елаците-мед" АД
2086 Мирково
Телефон: 02/ 923 77 12
Факс: 02/ 923 78 67
E-mail: office@ellatzite-med.com
Website: www.ellatzite-med.com

"Лъки-инвест" АД
ул. "Освобождение" № 2
4860 Лъки
Телефон: 03052/ 20 46
Факс: 03052/ 21 22
E-mail: luckyinvest@abv.bg

"Рудметал" АД
Промислена зона
4960 Рудозем
Телефон: 03065/ 33 35
Факс: 03065/ 31 25
E-mail: office@rudmetal.com
Website: www.rudmetal.com

"Целзиан" ООД
ж.к. "Лозенец"
ул. "Горски път" № 45
1421 София
Телефон: 02/ 963 32 47
Факс: 02/ 865 73 26
E-mail: janet@bi.bg;
r.markov@celzian.eu

ДОБИВ НА МЕТАЛНИ ПОЛЕЗНИ ИЗКОПАЕМИ

"Базалт България" ЕООД
ул. "Оборище" № 20, ет.1, офис 5
1504 София
Телефон: 02/ 946 19 93
Факс: 02/ 944 96 89
E-mail: basalt@abv.bg

"ВАТИЯ" АД
ул. "Самоков" № 28 и
Комплекс "Есте"
1113 София
Телефон: 02/ 854 81 10
Факс: 02/ 854 81 17
E-mail: office@vatia.bg
Website: www.vatia.bg

"Ес енд Би Индустриал Минералс" АД
бул. "Беломорски" № 97
6600 Кърджали
Телефон: 0361/ 608 00
Факс: 0361/ 608 09
E-mail: info@sandb.bg
Website: www.sandb.com

"КАОЛИН" АД
ул. "Дъбрава" № 8
7038 Сеново
Телефон: 084/ 61 25 00
Факс: 084/ 61 25 05
E-mail: office@kaolin.bg
Website: www.kaolin.bg

"Ломия Матиримс" ЕАД
Индустриална зона
9160 Девня
Телефон: 0519/ 924 20
Факс: 0519/ 932 14
E-mail: communication@devnyacement.bg
Website: www.devnyacement.bg

РМД "Жабляно" АД
2442 Жабляно
Телефон: 07741/ 38 17
Факс: 07741/ 38 17
E-mail: jablano@yahoo.com
Website: www.jablano.hit.bg

НЕФТ И ПРИРОДЕН ГАЗ

"Moesia Oil&Gas" plc
Fama Consulting, София
ул. "Парчевин" № 42
Телефон: 02/ 960 09 34
E-mail: dpazaltova@gmail.com
Website: www.moesiaoil.com

"Овергаз Инж." АД
ул. "Филип Кутев" № 5
1407 София
Телефон: 02/ 428 32 83
Факс: 02/ 962 17 24
E-mail: administration@overgas.bg

"Проучване и добив на нефт и газ" АД
ул. "Стефан Караджа" № 2
1080 София
Телефон: 02/ 946 16 00, 980 16 11
Факс: 02/ 980 20 32
E-mail: office@pdng-bg.com

"Шеврон България Експлоейшън енд Продакшън" ЕООД
ул. "Позитано" № 2
1000 София
Телефон: 2 890 1808
E-mail: dkui@chevron.com
Website: www.chevron.bg

ВЪГЛЕДОБИВ

"Въгледобив - Бобов дол" ЕООД
ул. "Георги Димитров"
2670 Бобов дол
Телефон: 07026/ 71 90
Факс: 0702/ 33 30
E-mail: vaglebiv_bobovdol@abv.bg

„Мина Балкан-2000“ АД
кв. Индустиален
8890 Твърдица
Телефон: 04544/ 2342, 23 44
Факс: 04544/ 41 46
E-mail: balkan2000@mail.bg

„Мина Бел Брег“ АД
2215 Габар
Телефон: 07175/ 22 95
Факс: 07175/ 22 32
E-mail: mina_bell_breg@abv.bg

„Мина Открит изгледови“ АД
ул. „Св. Иван Ризки“ № 1
2300 Перник
Телефон: 076/ 60 26 28
Факс: 076/ 60/ 28 40
E-mail: moviz@mail.bg

„Мина Марица-изток“ ЕООД
ул. „Георги Димитров“ № 13
6260 Раднево
Телефон: 0417/ 833 04
Факс: 0417/ 826 06
E-mail: mmi-ead@marica-iztok.com
Website: www.marica-iztok.com

„Мина Станяци“ АД
2254 с. Станяци
Телефон: 0729/ 220 54
Факс: 0729/ 220 52
E-mail: minasto@abv.bg

„Мина Черно море“ АД
Рудник „Черно море“ - 2
8000 Бургас
Телефон: 056/ 81 37 22
Факс: 056/ 81 32 47
E-mail: mina_cherno_more@abv.bg

„Мина Чукурова“ АД
2112 Габра
Телефон: 02 981/ 75 59
Факс: 02 981/ 76 51
E-mail: minachukurovo@abv.bg

„Пирин Ораново“ ЕООД
ул. „Средец“ № 1
2730 Перник
Симитли, кв. „Ораново“, р-к
„Ораново“
Телефон: 0748/7 22 16
Факс: 0748/7 22 16
E-mail: oranovo_slm@abv.bg

ДОБИВ НА ИНЕРТНИ И СТРОИТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ

Българска асоциация на
производителите на инертни
материали (БАПИМ)
бул. „Патриарх Евтимий“ № 22, ет. 2,
ап. 3
1000 София
Телефон: 0888 506 407
E-mail: office@bapim.org

„Динел“ ЕООД
ул. „Ивайло“ № 19
1606 София
Телефон: 02/ 953 05 21
Факс: 02/ 953 24 75
E-mail: dinel@bgmreja.com

МДЗ „Балша“ ЕАД
1217 Балша
Телефон: 07118/ 22 08, 22 14
Факс: 07118/ 22 09
E-mail: mdzbalsha@abv.bg
Website: www.mdz-balsha.com

„Огняново К“ АД
ул. „Позитано“ № 7, ет. 4
1000 София
Телефон: 02/ 989 53 31
Факс: 02/ 980 20 87
E-mail: office@ognyanovo-k.com
Website: www.plena-bg.com

„СК-13 Пъстрой“ АД
ул. „Софийско шосе“ № 38
2730 Перник
Телефон: 076/ 64 90 00
Факс: 076/ 64 90 00
E-mail: ck_13.patstroy@abv.bg

„СМА Минерал“ ЕООД
ул. „Акад. Петър Динев“ № 23
1415 София
Телефон: 02/ 470 48 05
Факс: 02/ 470 44 85
E-mail: office@smamineralbg.com
Website: www.smamineralbg.com

ДОБИВ НА СКАЛНООБЛИЦОВЪЧНИ МАТЕРИАЛИ

„Би Ен Ес Ес“ ООД
ул. „Сестри Хаджикръстеви“ № 4
3000 Враца
Телефон: 092/ 630 446
Факс: 092/ 630 414
E-mail: bifunski@bnstones.com
Website: www.bnstones.com

„БУМАР“ АД
ул. „Свобода“ № 3
2800 Сандански
Телефон: 07433/ 20 67
Факс: 07433/ 20 67
E-mail: bumarp@abv.bg
Website: www.bumarp.com

„Дионисомарбле - България“ ЕООД
ул. „Отец Паисий“ № 17, ет. 4, ап. 8
1303 София
Телефон: 02/ 989 06 23
Факс: 02/ 989 61 23
E-mail: gdiamantopoulos@dionysosmarble.bg
Website: www.dionysosmarble.bg

„Илинденски мрамор“ ООД
2949 Марчево
Телефон: 07523/ 22 15
Факс: 07523/ 22 15
E-mail: ilindenski_mramor@yahoo.com

„Илинденци - мрамор“ АД
2825 Струмяни
Телефон: 0746/ 321 04
Факс: 0746/ 321 06
E-mail: ilindenci_mramor@yahoo.com
Website: www.ilindencimramor.domino.bg

„КОНСТРУКТИНГ“ ЕООД
бул. „Мадрид“ № 39
1505 София
Телефон: 02/ 946 10 82 (83)
Факс: 02/ 943 49 44
E-mail: office@gp-group.org

„Марин Батуров“ ЕООД
ул. „Г. С. Раковски“ № 111
1000 София
Телефон: 02/ 983 22 70
Факс: 02/ 983 22 74
E-mail: baturov@baturov.com
Website: www.baturov.com

„Порча Стоун Дизайн“ ЕООД
ул. „Кирил Шиваров“ № 1, вх. А, ет. 4, ап. 14
9000 Варна
Телефон: 052/ 300 658
Факс: 052/ 303 768
E-mail: office@popchevstone-design.com
Website: www.popchevstone-design.com

„Скални материали“ АД
ул. „Отец Паисий“ № 6
7000 Русе
Телефон: 082/ 82 09 82
Факс: 082/ 82 09 82
E-mail: plasment@skmat.com, terziev@skmat.com
Website: www.skmat.com

„ХЕМУС-М“ АД
ул. „Христо Ботев“ № 1
3100 Мездра
Телефон: 0910/ 919 99
Факс: 0910/ 919 90
E-mail: a_jspyridis@hemusmarble.com
Website: www.hemusmarble.com

ГЕОЛОГИЯ

АС Геоминерал ЕООД
ж.к. „Гоце Делчев“, бл. 53 Е, вх. А,
ет. 3, ап. 8
1404 София
Телефон: 0887 232 690
Факс: 0882 177 225
E-mail: office@asgeo.com
Website: www.asgeo.com

„Батова Ривър Манганилз майн“ ООД
ул. „Черно море“ № 28
9600 Балчик
Телефон: 0579/ 246 31
Факс: 0579/ 631 10
E-mail: brmm@baichik.net

„БН - Консулт инженеринг“ ООД
ул. „Народен певец“ № 10
1618 София
Телефон: 02/ 444 72 55
E-mail: bn.sofia@gmail.com
Website: www.bn-mineral.com

„Геоланс - Консулт“ ООД
ж.к. „Сердика“, бл. 22, вх. В, ап. 57
1379 София
Телефон: 0878/ 71 11 30
Факс: 02/ 868 10 74
E-mail: geolans_k@abv.bg

„Геопс - Балкан Дрининг Сървисис“ ЕООД
ул. „Кукленски път“ № 5, кв. Долни
Воден
4250 Асеновград
Телефон: 089 334 9105
Факс: 0331/492 92
E-mail: office@geopsbg.com
Website: www.geopsbg.com

„Георадар“ ООД
бул. „България“ № 61, ет. 5, офис 2
4003 Пловдив
Телефон: 0308/ 25 51
Факс: 0301/ 825 77
E-mail: georadar@abv.bg

„Геосервизинженеринг“ АД
ул. „Сава Катрафилов“ № 19
4230 Асеновград
Телефон: 0331/ 624 20
E-mail: office@gse.bg
Website: www.gse.bg

„Дънди Прешлс Метълс
Крумоград“ ЕАД
ул. „Бачо Киро“ № 26, ет. 3
1000 София
Телефон: 02/ 930 15 00
Факс: 02/ 930 15 95
E-mail: office_sofia@DundeePrecious.com
Website: www.dundeePrecious.com

„Евромакс Сървисиз“ ЕООД
ул. „Оборище“ № 22, ап. 4
1504 София
Телефон: 02/ 978 48 80
E-mail: l.mihaylova@euromaxresources.com
Website: www.euromaxresources.com

„Еврофест контрол“ ЕАД
ул. „Бесарабия“ № 108
1517 София
Телефон: 02/ 447 03 60, 447 03 45
Факс: 02/ 870 05 83, 872 05 96
E-mail: inet@euroins.bg, igl@inet.bg
Website: www.eurofest.hil.bg

„Каракал - Кеймбридж България“ ЕАД
бул. „Джеймс Баучер“ № 26, ет. 2,
ап. 3
1164 София
Телефон: 02/ 963 11 85, 865 60 93
Факс: 02/ 963 27 60
E-mail: hereward@mail.orbitel.bg

„М и В Дрининг Груп“ ООД
ул. „Княз Борис I“ № 4, вх. В, ет. 4,
ап. 36
6900 Крумоград
Телефон: 0887 92 64 74, 0886 15 91 95
Факс: 0331/492 92
E-mail: drilling@abv.bg

„Рамово“ ЕООД
ул. „Никола Петков“ № 41 А
5400 Севлиево
Телефон: 0888 21 03 74
E-mail: vstancheva@nat.bg

„СН. Ажи. Ес. Консулт“ ЕООД
ул. „Луи Айер“ № 17, ап. 2А
1404 София
Телефон: 02/ 962 61 78
Факс: 02/ 962 6198
E-mail: cgs@techno-link.com, chris@cgsgeo.com

„Трейс Ресорсиз“ ЕООД
бул. „България“ № 102,
Бизнес център Белисимо, ет. 6, бл. 5
1680 София
Телефон: 02 808 25 18
Факс: 02 808 25 29
E-mail: office@thraces-resources.com
Website: www.thrace-resources.com

„Тера Артс“ ЕООД
ул. „Яребица планина“, № 4, оф. 3 -
партер
кв. Редута
1592 София
Телефон: 0888 62 57 55
E-mail: vpp973@gmail.com
Website: www.fars.bg

ЛОГИСТИЧНИ ДЕЙНОСТИ

„Атко трейд“ ЕООД

п.к. 75
1592 София
Телефон: 02/ 978 90 08
Факс: 02/ 978 55 75
E-mail: atcotrade@abv.bg
atcotrade.com
Website: www.atcotrade.com

„Актемиум“ ЕООД

бул. „Шипченски проход“ 65, офис 203
1574 София
Телефон: 02/ 9717123
Факс: 02/ 87 22 073
E-mail: beabalkan@beabalkan-bg.com
Website: www.beabalkan-bg.com

„Бисинформ Консулт“ ООД

ул. „Успенска“ № 3
8000 Бургас
Телефон: 056 84 00 45
Факс: 056 82 57 40
E-mail: bloconsod@gmail.com

„Благив инженеринг“ ЕООД

ул. „Стефан Стамболов“ № 30, III ет. 3
1000 София
Телефон: 02/ 984 88 80
Факс: 02/ 984 88 81
E-mail: m_blagiev@abv.bg

„БТ-ИНЖЕНЕРИНГ“ ЕООД

ул. „Лев Иванов“ № 2, вх. 82
1700 София
Телефон: 02/ 945 47 29
Факс: 02/ 945 47 28
E-mail: bte@inet.bg

„БУМАРМА“ АД

бул. „Цар Борис-III“ № 136 „Б“
1618 гр. София
Телефон: 02/ 955 54 17
Факс: 02/ 955 54 16
E-mail: office@bulmarmar.com
Website: www.bulmarmar.com

„Геопродукт“ АД

ул. „Б. Икономов“ № 19
4230 Асеновград
Телефон: 0331/ 650 46
Факс: 0331/ 625 12
E-mail: geoproduct@mail.bg
Website: www.geoproduct-bg.com

„Геострой“ АД

ул. „Боянски водопад“ №106
1404 София
Телефон: 02/ 902 40 90
Факс: 02/ 958 20 14
E-mail: office@geostroy.com
Website: www.geostroy.com

„ГЕОТЕХМИН“ ООД

ул. „Люлин планина“ № 9
1606 София
Телефон: 02/ 965 01 32, 965 02 21
Факс: 02/ 952 60 80, 965 02 22
E-mail: office@geotechmin.com
Website: www.geotechmin.com

„Геотехникс“ ЕООД

ул. „Мануш войвода“ 6-8 ет.3, ап.9
1124 София
Телефон: 02/ 843 50 94
Факс: 02/ 843 50 94
E-mail: geotechnix@mail.bg

„Делгадо и Малев“ ООД

ул. „Чехов“ № 65
1113 София
Телефон: 02/ 816 43 51
E-mail: mihail@delgado-maleev.com

„Денкшат България“ ООД

бул. „Арсеналски“ № 115, ет. 5, ап. 7
1421 София
Телефон: 02/ 470 75 08
Факс: 02/ 416 56 11
E-mail: office@denkstatt.bg
Website: www.denkstatt.bg

ДЗЗД „Браншови минно-геоложки здравен институт“

ул. „Шейново“ № 18
1504 София
Телефон: 0898 49 44 04
Факс: 02/ 986 50 02
E-mail: www.zdraven.institut@abv.bg

„ДИАЛ“ ООД

ул. „Никола Бонев“ № 7
1830 Бухово
Телефон: 02/ 994 22 40
E-mail: dial_ltd@abv.bg
Website: www.dial-ltd.com

„Екотехконсулт-Б.М.“ ЕООД

ж.к. Младост 2, бл. 201, ет. 10, ап. 49
1799 София
Телефон: 02/ 887 21 63
Факс: 02/ 887 21 63
E-mail: b_milushev@yahoo.com, milushev@ecotechconsult.org
Website: www.ecotechconsult.org

„ЕнвиРоХем България“ ЕООД

бул. „Евлоги Георгиев“ № 100, ап.7
1505 София
Телефон: 02/ 846 30 65
Факс: 02/ 846 30 66
E-mail: info@envirochemie-bg.com
Website: www.envirochemie-bg.com

„Енеа“ АД

кв. „Възраждане“
ул. „Идеал Петров“ № 28
9020 Варна
Телефон: 052/ 72 23 80
Факс: 052/ 72 24 89
E-mail: office@enea-bg.com
Website: http://enea-bg.com

ЕТ „Рекс - Георги Георгиев“

ж. к. „Златен рог“ бл. 13, вх. В, ап. 61
8600 Ямбол
Телефон: 046/ 63 91 82
Факс: 046/ 63 91 82
E-mail: georgimg@abv.bg
Website: www.gembg.com

„Инфрапроект консулт“ ООД

ул. „Голеш“ № 12
1111 София
Телефон: 02/ 983 61 88
Факс: 02/ 983 61 92
E-mail: office@infapro.com
Website: http://infapro.com

„Л и Д“ ООД

ул. „Христо Станишев“ № 26-28
1225 София
Телефон: 02/ 936 61 27
Факс: 02/ 936 60 36
E-mail: office@lid-bg.com
Website: www.lid-bg.com

МАГ ООД

ул. „Йорданка Николова“ № 13
п.к. 2670 Бобов дол
Телефон: 0702/ 652 22
Факс: 0702/ 670 02
E-mail: mag@magbg.net
Website: www.magbg.net

МГУ „Св. Иван Рилски“

Студентски град, ул. „Проф. Боян Каменов“
1700 София
Телефон: 02/ 80 60 201
Факс: 02/ 868 72 24
E-mail: rector@mgu.bg
Website: www.mgu.bg

„Метсо минералс“ ТП

ул. „Атанас Узунов“ № 21
1505 София
Телефон: 02/ 971 33 08
Факс: 02/ 971 00 77
E-mail: info@metso-bulgaria.com
Website: www.metso-bulgaria.com

„Минен и карьерен сервис“ ЕООД

бул. „Околовръстен път“ № 467, ет. 2,
1532 София
Телефон: 02 426 13 39
E-mail: yankov.mks@gmail.com
Website: www.mks-bg.com

„Минна компания - Петров“ АД

ул. „Ямбол“ № 13, ет. 5
8600 Ямбол
Телефон: 046/ 66 11 29
Факс: 046/ 66 11 29
E-mail: min_petrov@abv.bg
Website: http://www.mine-petrov.com

„Минпроект“ ЕАД

бул. Климент Охридски № 14
1756 София
Телефон: 02/ 975 82 20
Факс: 02/ 975 33 48
E-mail: office@minproekt.com
Website: www.minproekt.com

„Минстрой - Марица изток“ АД

ул. „Тачо Даскалов“ № 10/14
6260 Раднево
Телефон: 0417/ 827 20
Факс: 0417/ 830 23
E-mail: minstroy@minstroy-radnevo.com

„Минстрой халдинг“ АД

бул. „Г. М. Димитров“ № 57
1700 София
Телефон: 02/ 963 55 55
Факс: 02/ 962 42 50
E-mail: office@minstroy.com
Website: www.minstroy.com

„МИТ“ ЕООД

бул. „Царица Йоанна“ № 65
1324 София
Телефон: 02/ 925 04 12
Факс: 02/ 925 04 13
E-mail: mit.sales@mbox.contact.bg
Website: www.mit-ltd.bg

„Монек-юг“ АД

бул. „Беломорски“ № 105, п. к. 91
6600 Кърджали
Телефон: 0361/ 603 21; 0361/ 603 05
Факс: 0361/ 628 38
E-mail: monex@karajali.com
Website: www.monex-bg.com

Национален музей „Земята и хората“

бул. „Черни връх“ № 4
1421 София
Телефон: 02/ 865 66 39
Факс: 02/ 866 14 55
E-mail: earth.and.man@gmail.com
Website: www.earthandman.org

„Нипроруда“ АД

бул. „Ал. Стамболийски“ № 205
1309 София
Телефон: 02/ 828 54 34
Факс: 02/ 920 185 7
E-mail: pbox@niproruda.com
Website: www.niproruda.com

„ОЛИМП - предпазни екипировки“ ЕООД

ж.к. Дружба 2,
ул. „Пом. Христо Арнаудов“ 11
1582 София
Телефон: 02/ 879 33 90
Факс: 02/ 978 15 11
E-mail: sales@olympsafety.com
Website: www.olympsafety.com

„Орика Мед България“ АД

п. к. 103
4500 Панорашище
Телефон: 034/ 40 84 10
Факс: 034/ 40 84 18
E-mail: bulgaria.office@orica.com; alexander.gurari@orica.com
Website: www.oricaminingservices.com/bg

„Офис за минна индустрия и металургия“ ЕООД

кв. Манастирски ливади - изток
бл. 89 А, ет. 6, ап. 33
1404 София
Телефон: 02/ 967 02 06
Факс: 02/ 967 02 09
E-mail: office@omim-bg.com
Website: www.omim-bg.org

„Полимет импорт експорт“ ООД

бул. „България“ № 60 вх. В ет.5
1680 София
Телефон: 02/ 958 64 95
Факс: 02/ 958 67 84
E-mail: info@polymet-bg.com

ПОК „ДСК - Родина“ АД

ул. „Княз Александър I Батенберг“ № 6, ет.1
1000 София
Телефон: 02/ 942 7017
Факс: 02/ 942 7018
E-mail: rodina@dkrodina.bg
Website: www.dskrodina.bg

ПОК „Съгласие“ АД

ул. „Фредерик Жолио Кюри“ № 20, ет. 9
1113 София
Телефон: 02/ 816 45 54, 816 45 65
Факс: 02/ 816 45 66, 816 45 66
E-mail: headoffice@saglasie.bg
Website: www.saglasie.bg

„Ремстрой - ИТД“ ЕООД

ул. „6-ти септември“ № 121, ап. 12
4020 Пловдив
Телефон: 032/ 24 94 50
E-mail: remstroi_ltd@abv.bg

„Родопс - Експерт“ ООД

ул. „Обединение“ № 1
4900 Мадан
Телефон: 03082/ 27 29
Факс: 03082/ 27 29
E-mail: r_expert@mail.bg

„Сана Финанс“ ЕООД
ул. „Ген. Гурко“ № 68, ет. 1
1142 София
Телефон: 02/ 980 16 48
Факс: 02/ 980 16 48
E-mail: office@sanafinance.com

„Сандвик България“ ЕООД
бул. „Искърско шосе“ № 7
Търг. център Европа, сграда 15,
п.к.12
1592 София
Телефон: 02/ 970 25 25
Факс: 02/ 970 25 00
E-mail:
sandvikbg.office@sandvik.com
Website: www.sandvik.com

СА „ГЕОСТАБИЛ“
ж.к. „Младост-4“ бл. 422, вх. „Б“, ап.
28
1715 София
Телефон: 02/ 877 20 98
Факс: 02/ 877 20 98
E-mail: geostabil@dir.bg
Website: www.geostabil-bg.com

Средногорие Мед Индустриален
Клъстер
Ул. „Университетски парк“ № 1,
район Студентски
1700 София
E-mail: office@srednogorie.eu
Website: srednogorie.eu

„ССАБ България“ ЕООД
П.К. № 10
4023 Пловдив
Телефон: 032/ 52 90 46
Факс: 032/ 52 90 46
E-mail: dimitar.delchev@ssab.com
Website: www.ssab.com

„Строй-ТИС“ ЕООД
ул. „Обединение“ № 1
4900 Мадан
Телефон: 0308/ 27 29
Факс: 0308/ 25 51
E-mail: t_expert@mail.bg,
biser_ko@mail.bg

„ТАЙТЪН МАШИНИРИ БЪЛГАРИЯ“ АД
ул. „Проф. Цветан Лазаров“ № 13
1754 София
Телефон: 02/ 971 35 25
Факс: 02/ 971 35 04
E-mail: office@titanmachinery.bg
Website: www.titanmachinery.bg

„ТЕОС - 2001“ ЕООД
ж.к. „Дианабад“ бл. 61, ап.7-А
1172 София
Телефон: 02/ 962 84 45
Факс: 02/ 962 84 45
E-mail: teos@vip.bg

„Тракля - РМ“ ЕООД
ул. „Братя Бъкстон“ № 136
4004 Пловдив
Телефон: 032/ 69 50 30
Факс: 032/ 67 24 80
E-mail: office@trakla-rm.com
Website: www.trakla-rm.com

„Финком“ ЕООД
ЗПЗ - Агромашина
9009 Варна
Телефон: 052/ 74 84 82
Факс: 052/ 74 84 82
E-mail: office@fincombg.com
Website: www.fincombg.com

„ФУНДАМЕНТ“ ООД
бул. „България“ № 102
Бизнес сграда „Бемисимо“, блок
С, ет. 3, офис 40
1618 София
Телефон: 02/ 854 80 28
Факс: 02/ 854 80 29
E-mail: fundament@abv.bg

Шнайдер Електрик България ЕООД
ж.к. Младост 4, Бизнес парк София,
сграда 4, ет. 6
1766 София
Телефон: 02/ 932 9320
Факс: 02/ 932 93 93
E-mail: csc@schneider-electric.bg
Website: www.schneider-electric.bg

„Юнион-Консулт“ ООД
ул. „Николай Коперник“ № 44
1111 София
Телефон: 02/ 971 70 27
Факс: 02/ 971 70 27
E-mail: unions@mall.bg
Website: www.union-consult.com

Спонсори на изданието:

GEOSTROY AD

ГЕОТРЕЙДИНГ АД

ГЕОТЕХМИН

Елаците мег АД

**БЪЛГАРСКА
МИННО-ГЕОЛОЖКА
КАМАРА**

Адрес: 1404 София,
кв. Манастирски ливади - изток,
бул. Околовръстен път N27, ет. 1
Тел./факс: 02 99 50 307
E-mail: office@bmgk-bg.org
www.bmgk-bg.org